БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 155 (18.033). • 5 июль 1981 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МЎЛ-КЎЛ ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРАЙЛИК

Озуқа кўпаяди

Қашқадарё области қишлоқ меҳнаткашлари ем-хашак тайёрлашда Ўзбекистонда энг юқори суръатга эришдилар. Область хўжаликларида ҳозиргача қиш мавсуми учун 350 минг тоннадан кўпроқ сенаж бостирилди. Бу — уч йиллик пландан кўп. Областда пичан, ўт уни тайёрлаш ҳам ўтган йилдагидан тез олиб борилмоқда.

Областда озуқабоп экинлар етиштирилаётган майдонлар бу йил ўзининг мўл ҳосили билан кишини қувонтиради. Бедазорларда ҳозиргача икки ўрим ўтказилди, бир қанча хўжаликларда ҳосилни учинчи марта ўришга киришилди.

Сурхондарё, Тошкент областларида ва республиканинг бир қанча бошқа областларида ҳам ем-хашак ўриб олиш конвейери пухта ишламоқда. Ем-хашак тайёрлашда банд бўлган кўпгина механизаторлар юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Сирдарё областида ем-хашак тайёрловчилар мусобақасида «Боёвут» совхоз-техникумидан Қозоқбой Абдуллаев бошлиқ бригада пешқадамлик қилмоқда. Бу бригада бедани учинчи марта ўришга киришди. Коллектив бедапояларни пухта парвариш қилиш йўли билан ҳар бир ўрим орасидаги муддатни бир ҳафта камайтиришга эришди. Бу ерда куз фаслида экилган ўтларни қўшимча равишда еттинчи марта ўриб, мавсум давомида планда белгиланганидан минг тонна кўп пичан, сенаж, 250 тонна кўп ўт талқони тайёрлаш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

ЗАРБДОР ЮЗ КУНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

БУТУН КУЧ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

МАРРА — 62 МИНГ ТОННА

Бу йил республикамиз бўйича 5 миллион 900 минг тонна пахта тайёрлашимиз керак. Бу ғоятда улкан ва шарафли вазифани бажаришга ҳар бир колхоз, совхоз, район ўзининг муносиб улушини қўшмоғи зарур. Ўзбекистонда ҳамма пахтакор, у қишлоқда яшайдими, шаҳарда истиқомат қиладими ўзини пахтакор ҳисобламоғи, пахтадан юқори ҳосил етиштиришга кўмаклашмоғи даркор. Бу йилги вазият шуни талаб қиляпти.

Мисол учун бизнинг районимизни олайлик. 31 май куни қаттиқ жала бўлиб, 7.500 гектар майдондаги ғўзани яксон қилиб кетди, шунча майдондаги ғўзани эса сел олди. Лекин нолиб ўтиришдан фойда йўқ. Ишни пухта ташкил этиш, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш, коммунистларнинг авангардлик ролини таъминлаш керак. Пахтакорларимизда ҳар қандай табиий офат оқибатларини тугатишга етадиган куч бор.

Кези келганда шуни айтиш керакки, шаҳарлик биродарларимиз — машинасозлар, кимёгарлар, транспортчилар кўплаб ўғит, хилма-хил машиналар юбориб, табиий офат оқибатларини тугатишда пахтакорларимизга яқиндан ёрдам беряптилар. Қўшни районлардан ҳам амалий кўмак олдик. Ёғингарчилик тўхташи билан культиваторлар тиркалган 120 чопиқ трактори ёрдамга келди. Область партия комитети томонидан тузилган махсус штабнинг кўргазмаси билан пахтачилик учун зарур бўлган бошқа нарсалар ҳам етказиб беряпти. Энди ҳамма нарса ўзимизга, халқимизнинг фидокорлик билан қиладиган меҳнатига боғлиқ бўлиб қолди.

Ҳозир вазият қандай? Табиий офатни кўпроқ бошдан кечирган «Ўзбекистон», Охунбобоев номли, Куйбишев номли колхозларнинг меҳнатчилари бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлашяпти. Жароҳатланган пайкалларга қайта-қайта чигит экилди. Шу сабабли ғўза нимжон, ўсиш ва ривожланишдан анча орқада қоляпти. Лекин унинг авж олишини тезлаштириш, ёппасига шоналашини таъминлаш ўз қўлимизда. — Борлиқ куч, техника воситалари ғўза парваришига сафарбар этилди. Шуни айтиш керакки, табиий офатдан кейин ҳар бир хўжаликда дала меҳнатчилари сони 250—300 кишигача кўпайди. Уруш ветеранлари, қариялар, болалик аёллар ҳам ўз хоҳишлари билан ғўза парваришига чиқишди. Бу ватанпарварлик намунасидир.

Шу кунларда районимиз бўйича салкам 14 минг колхозчи, совхоз ишчиси ғўза парваришида қатнашяпти, чопиқ тракторлари сони 350 тага етказилди. Бу куч билан табиий офат оқибатларини енгиш, юксак социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштиришга мустаҳкам замин яратиш мумкин ва лозим.

Ғўза парваришида кунлик, беш кунлик графикларни ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатдан ошириб бажаришни одат тусига киритдик. Мутахассислар, бригада бошлиқлари бажарилган ишларнинг сифатини назорат қилиб борадилар. Айниқса, механизаторлар олдига катта талаблар қўйилди. Чопиқ тракторлари эрта тонгдан қош қорайгунча тўла қувват билан тинимсиз ишлатилиб, сифатга алоҳида эътибор берилгани ҳолда, бир кунда камида бир ярим-икки кунлик графикка тенг дала ишлари бажариляпти. Суғориш, қатор ораларини юмшатиш, эгат олиш, ҳашаротларга қарши химикатлар сепиш ва бошқа ишлар бир-бирига уйғунлаштирилиб ўтказилмоқда.

Районимиздаги Максим Горький номли совхоз 3250 гектар майдонда ғўза ўстиряпти. Съездлар йилида бу хўжалик 12.000 тонна «оқ олтин» етиштиради. Бу хўжалик пахтакорлари ғўза парваришида ибрат кўрсатяпти.

Совхоз территориясида истиқомат қилаётган кишиларнинг ҳаммаси пахтазорларда пешана тери тўкиб меҳнат қиляпти, ҳеч ким ғўза парваришидан четда тургани йўқ. Қалбида виждони, билагида кучи бор кишиларнинг ҳаммаси кунлик графикни анча ортиғи билан бажаряпти. Кейинги кунларда ҳаво исиб, ҳарорат кўтарилди, ғўзанинг сувга бўлган талаби ошди. Вазият ҳисобга олиниб, совхозда сувчилар сони 120 кишига етказилди. Суғориш кеча-кундуз бир маромда давом эттириляпти. Ҳар бир сувчи бир ярим-икки гектар майдондаги ғўзани обиҳаётга қондиряпти.

Суғоришдан кейин чуқур культивация ўтказиб, намни тўла сақлаб қолиш катта аҳамиятга эга. Хўжаликда ташкил қилинган сифат комиссияси аъзолари ерости сувининг жойланишини ҳисобга олиб, ҳар гектар майдонга неча кубометр сув тарашни аниқ белгилаб беряптилар, ер етилиши билан культивация ўтказилиб, нам сақлаб қолиняпти. Эгатлар оралиғининг майин ҳолда бўлиши сув ва ўғитлар қоришмасини тезроқ илдиз системасига етказиб бериш, ўсимликнинг ёруғлик, қуёш нури ва ҳаводан яхши баҳраманд бўлишида ҳал қилувчи роль ўйнаяпти. Хўжаликда кунлик суғориш, культивация, чопиқ графиги ортиғи билан бажариляпти. Совхознинг ҳар ўн беш кунда бир марта комплекс парваришдан чиқарилаётган ғўзалари ёппасига шоналаб, гуллаяпти, яқин кунларда кўсаклайди.

«Правда», «Победа», «Социализм» колхозларида ҳам дала ишлари зарбдор суръат билан олиб боряляпти. Бу хўжаликларга қарашли майдонлардаги ғўзалар ҳам кўплаб ҳосил нишоналари тўплаяпти. Айни пайтда ғўза парваришидаги қолоқликни тезроқ бартараф этиш, ҳар бир бригада бўлим, колхоз, совхозда, умуман эса районимизда пахтадан юқори ҳосил етиштирмоқ учун ҳали жуда кўп иш қилишимиз керак. Булар нималардан иборат?

Юқорида айтилганидек, районимизнинг барча хўжаликларида узоғи билан ҳар 15 кунда бир марта комплекс парвариш ўтказишимиз керак. Қайта чигит экилган майдонлардаги ўсимликка эса табақалаб икки марта ишлов беришимиз шарт. Шунга етарли ишчи кучи, техника, ўғит, сув ва бошқа ресурсларга эгамиз. Хўжаликларнинг раҳбарларидан дала меҳнатчилари орасида интизомни янада мустаҳкамлаш, ҳосил тақдири учун масъулиятни оширишни талаб қиляпмиз. Кунлик ишга кунда якун ясалиб, эрталик ишлар режаси аниқ белгилаб олиняпти.

Партия ташкилотлари олдига сафарбарликни янада кучайтириш вазифаси қўйилди. Улар беғамлик, бепарволик, ўзибўларчилик ҳолларига катта зарба беришлари лозим. Социалистик мусобақа қолоқликни тугатиш, ташаббускорликни ошириш, меҳнатда янги ғалабаларга эришишнинг асосий омили бўлиб келди, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Ҳозир ҳамма ғўза парваришини янада кучайтириш ташвиши билан яшаяпти. Шундай экан, уларга зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш хўжаликлар раҳбарларининг бурчидир. Районимизда савдо, медицина, маданий хизмат кўрсатиш дала шийпонларига кўчирилган. Дала меҳнатчилари иссиқ овқат, чой, мева-чевалар билан таъминланяпти. Иш ҳақи ҳам шу ерда беряляпти. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар — идеология ходимлари ўз фаолиятларини кучайтириб, пахтакорларни янги меҳнат зафарларига чорламоқда.

Баҳор бошлангандан буён районимиз пахтакорлари жуда кўп қийинчиликларни бошдан кечирдилар. Улар бундан ҳам мураккаброқ келган йилларни кўрганлар, табиий офатлар оқибатини тугатишда бой тажриба тўплаганлар. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун астойдил меҳнат қилаётган районимиз меҳнаткашлари олдига қўйилган барча вазифалар муваффақиятли бажарилади. Она-Ватанга 62 минг тонна пахта армуғон этамиз.

Д. МАЛИКОВ,
Балиқчи район партия комитетининг биринчи секретари.

Жиззах области. Дўстлик районидаги Саркисов номли совхоз меҳнаткашлари пахтадан ҳар қачонгидан ҳам юқори ҳосил кўтариш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш, сув тараш уюшқоқлик билан давом эттириляпти. Юксак агротехника қоидалари асосида парваришланаётган ғўзалар ёппасига гуллаб, кўсаклай бошлади. Суратда: (ўнгда) совхоз директори М. Қулжонов, 3-бўлим бошқарувчиси Қ. Баратов, илғор бригада бошлиғи Р. Остонақулов ўртоқлар пахтазорда.

К. Жўрақулов фотоси.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

«Главташкентстрой»нинг «Отделстрой» трестига қарашли Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор, коммунист Сотиболди Мирхолдоров бошлиқ бригада аъзолари республика пойтахти марказида бунёд этилаётган маъмурий биноларни пардозлаш ишларида ҳар қачонгидан ҳам ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Бригада яратган нақшлар, кошинлар эндиликда ўнлаб янги қурилишларни безаб турибди.

Ишни муддатидан илгари ва аъло сифатли қилиб топшириш пардозловчиларнинг асосий шиорларидир. Бригадирнинг ўзи эса ана шу мақсадга эришишда коллектив ҳар бир аъзосининг юксак маҳоратини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Чунончи, ёш коммунист Абдулла Мирзоқров бригадирнинг ёрдами билан 3 та турдош касбни — кошинкорлик, метинтарошлик ва мармартарошлик касбларини мукаммал ўзлаштириб олди. Бунинг учун бригада бошлиғи ўз шогирди ёнида соатлаб меҳнат қилди. Бригадирнинг бошқа шогирдлари ҳам унинг ана шундай маҳорат мактабидан муваффақият билан ўтишган. Эндиликда Сотиболди Мирхолдоровнинг ўнлаб шогирдлари «Главташкентстрой»нинг бошқа участкаларида илғор бригадаларга раҳбарлик қилмоқдалар.

ИЛҒОР САБЗАВОТКОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1981 йил 1 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Сурхондарё области (область партия комитетининг секретари ўртоқ Каримов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Туропов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Иброҳимов, мева-сабзавот маҳсулотлари аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори ўртоқ Сариев, область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Данильянц, область матлубот союзи праслениесининг раиси ўртоқ Ҳоликов). Бу область давлатга ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 100,2 процент, картошка сотиш планини 48,4 процент, ҳўл мева сотиш планини 35 процент бажарган;

Бухоро области (область партия комитетининг секретари ўртоқ Каримов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Асатов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жамолов, мева-сабзавот маҳсулотлари аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори ўртоқ Нарзиев, область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Саидов, область матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Мирзабоев). Бу область давлатга ҳўл мева сотиш планини 102 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 23,1 процент, картошка сотиш планини 16 процент бажарган;

Тошкент областидаги ихтисослаштирилган **Калинин райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Қамбаров, район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Саидов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳайдаров, район қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Ҳалилов, район матлубот союзи правлениеси раиси вазифасини ижро этувчи ўртоқ Тожибоев). Бу район давлатга картошка сотиш планини 141,8 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 47,9 процент, ҳўл мева сотиш планини 29,1 процент бажарган;

Қашқадарё областининг **Қарши райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Очилов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Саҳатов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Шодмонов, район қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Хушвақтов, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Лутфуллаев). Бу район давлатга картошка сотиш планини 104 процент, мева сотиш планини 83,2 процент; ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 16,7 процент бажарган;

Самарқанд областининг **Нарпай райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Тиллаев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Примов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бобоқулов, район қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори ўртоқ Тоҳирова, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Одилов). Бу район давлатга ҳўл мева сотиш планини 105,9 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 69,2 процент бажарган;

Тошкент мева-сабзавот маҳсулотлари аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли **ихтисослаштирилган «Партия XXI съезди» совхози** (бирлашма директори ўртоқ Абдувалиев, совхоз директори ўртоқ Мелибоева, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мирзоҳидов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Абдуллаев). Бу совхоз давлатга картошка сотиш планини 177,8 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 66 процент, ҳўл мева сотиш планини 55,4 процент бажарган;

Андижон мева-сабзавот маҳсулотлари аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли **Энгельс номли ихтисослаштирилган совхоз** (бирлашма бош директори ўртоқ Мирзаахмедов, совхоз директори ўртоқ Паттаев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Садиров, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Қосимов). Бу совхоз давлатга ҳўл мева сотиш планини 63 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 26,7 процент бажарган;

Фарғона область **Киров районидаги Киров номли совхоз** (совхоз директори ўртоқ Турдиев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Омонов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Обидов). Бу совхоз давлатга ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 107,2 процент, ҳўл мева сотиш планини 85,5 процент бажарган;

Тошкент область, **Тошкент районидаги Навоий номли колхоз** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Боймуҳамедов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Алимов). Бу колхоз давлатга картошка сотиш планини 138,8 процент, ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 89,3 процент, ҳўл мева сотиш планини 37,5 процент бажарган;

Сурхондарё область **Денов районидаги Жданов номли колхоз** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Норқобилов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳусанов). Бу колхоз давлатга ҳар хил турдаги сабзавот сотиш планини 102,6 процент, ҳўл мева сотиш планини 88,2 процент бажарган.

СОВЕТ АДАБИЁТИНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ САРИ

СССР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТУГАЛЛАДИ

СССР ёзувчилари VII съездининг иши совет адибларининг метиндек бирлиги, уларнинг коммунистлар ленинчи партиясига содиқлиги белгиси остида ўтди. 4 июль куни Москвадаги Катта Кремль саройида съезднинг якунловчи мажлиси бўлди.

Мажлисда М. С. Горбачев, В. В. Гришин, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, К. В. Русаков ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Чет эл адабий ташкилотларининг вакиллари съездни табрикладилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга СССР ёзувчилари VII съездининг мактуби баланд руҳ билан қабул қилинди.

Г. М. Марков якунловчи нутқ сўзлади.

СССР ёзувчиларининг VII съезди ўз ишини тугаллади.

(ТАСС).

КООПЕРАТОРЛАР БАЙРАМИ

Ҳозирги вақтда халқаро кооператив ҳаракати ярим миллиарддан кўпроқ кишини бирлаштирган. Қарийб 60 миллион киши совет матлубот жамиятларининг аъзоларидир. 2 июль куни Москвада бўлиб ўтган Центросоюз ходимларининг тантанали йиғилиши анъанавий байрам — Халқаро кооперация кунига бағишланди.

Докладчи — Центросоюз халқаро алоқалар бошқармасининг бошлиғи А. И. Крашенников бизнинг мамлакатимиз ҳозирги вақтда 107 давлат кооператорлари билан дўстона ва амалий алоқаларни боғлаб турибди, деб таъкидлади. Мамлакат товар оборотининг қарийб учдан бири, 60 хилдан кўп қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашё тайёрлаш, чиқарилаётган консерваларнинг олтидан бир қисми —булар матлубот кооперациясининг бугунги кунини таърифловчи бир неча маълумотгина холос. Кооператив корхоналарда, кўплаб ташкилотларда уч миллиондан кўп киши ишламоқда. Улар ҳозир партия XXVI съезди қарорларини амалга ошириш, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили планларини бажариш борасида меҳнат қилмоқдалар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВИЗИТ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ПБИП Марказий Комитети ва ПХР Министрлар Советининг таклифига биноан, 3 июль куни қисқа муддатли дўстлик визити билан Москвадан Варшавага жўнаб кетди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Шу куни А. А. Громико Варшавага келди. Аэродромда А. А. Громикони Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари С. Каня, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Е. Вашчук, ПБИП Марказий Комитети аъзоси, ПХР ташқи ишлар министри Ю. Чирек, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ТАСС).

Чет элларда

СОВЕТ БУЮРТМАЧИЛАРИ УЧУН

ВХР пойтахтидаги венгер кемасозлик ва кран заводи цехлари бўйлаб ярқираб турган янги сузувчи кранлар қаторлашиб турибди. Бир неча кундан кейин бу кранлар корхонанинг асосий буюртмачиси — СССРга юборилади.

Келгуси йиллар мобайнида иккала қардош мамлакат кемасозларининг йилдан-йилга янги форма касб этаётган ҳамкорлиги янада кенгаяди ва чуқурлашади. Яқинда бу ерда имзоланган шартномага мувофиқ келгуси уч йил ичида завод Совет Иттифоқидаги шерикларига 80 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот юборади. Кемасозлар, сузувчи ва порт кранлари моделларини такомиллаштириш, уларни ишлаб чиқариш технологиясини ишлаб чиқиш каби соҳаларда биргаликда иш кўрадилар. Кемасозлар СССРга ҳозиргача 650 та шатак буксир, 500 дан кўпроқ сузувчи кранлар жўнатдилар.

БРАЗИЛИЯДА НАШР ЭТИЛДИ

БРАЗИЛИЯ, 2 июль. (ТАСС). Бразилиянинг «Журуа» нашриёти «КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига Ҳисобот доклади ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев съездда қилган доклад текстини португал тилида алоҳида китобча қилиб босмадан чиқарди.

Л. И. Брежневнинг доклади — янги жамият барпо этиш йўлидан комил ишонч билан олға бораётган совет коммунистлари тинимсиз фаолиятининг далилидир, деб ёзади Бразилия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ж. Диас сўз бошида. Мазкур ҳужжатда СССРни хўжалик жиҳатдан ривожлантиришнинг жуда бой тажрибаси жамланган. СССРнинг мақсади совет халқи учун турмушни яна ҳам яхшироқ таъминлаб беришдан иборатдир. Ҳужжатда шунингдек ҳозирги халқаро вазият чуқур анализ қилиб берилди.

Ж. Диас СССРнинг ташқи сиёсат соҳасидаги янги тинчлик ташаббусларига юксак баҳо беради. Л. И. Брежнев совет коммунистларининг олий анжуманида олға сурган ана шу ташаббуслар, деб таъкидлади у, инсоният тақдири учун ҳаётий муҳим ташаббуслардир. АҚШ халқлар хавфсизлигига таҳдид қилаётган жаҳон жандарми ролини ўйнашга интилаётган бир пайтда, деб таъкидлайди Бразилия Компартиясининг раҳбари, Л. И. Брежнев совет коммунистлари тинчлик, озодлик ва социал-тараққиёт учун изчиллик билан кураши шига азми қарор берганликларини айтди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистоннинг шимоли-шарқий штати Манипурда пекинпараст сепаратчилар яна иғвогарлик қилдилар. ЮНИ ахборот агентлигининг хабар беришича, экстремистлар Кечармаянглангин шоссесида ўрнатган мина туфайли армия юк автомобили портлаб кетган. Натижада ҳарбий хизматчилардан икки киши ҳалок бўлган ва бир неча киши жароҳатланган. Сўнгги операциялар вақтида хавфсизлик кучлари бир неча бандитни қўлга туширдилар ва уларнинг яширин базасини топдилар. Бу ердан кўплаб миқдорда портловчи моддалар, қурол-яроғлар ва ҳарбий анжомлар мусодара қилинди.

ЮНИ агентлигининг таъкидлашича, сепаратчилар сўнгги ойда ўзларининг хитойлик хўжайинларидан яна қурол-яроғ олиб, Манипур штатининг маъмурий марказига бевосита яқин бўлган Импхала шаҳрида қўпорувчилик фаолиятини активлаштириб юборганлар.

● **НЬЮ-ЙОРК.** Американинг Ок-Риж (Теннесси штати) шаҳридаги «Юнион карбайд корпорейшн» компаниясига қарашли завод ишчиларидан 4400 киши иш ташлади. Меҳнаткашлар корхона эгаларидан иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароитининг яхшиланишини кўзда тутувчи янги меҳнат шартномалари тузишни талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ОЛДИНГИ САФДАГИЛАР

КОММУНИСТ ТАШВИШЛАРИ

ЎН БЕШ ТАШАББУСКОРНИНГ БИРИ — НАМАНГАНЛИК ҚУРУВЧИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТИ НЕЪМАТУЛЛА ҚЎЧҚОРОВНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Агар шаҳарда бирорта объектни зудлик билан битириш керак бўлса, албатта Неъматулла бошлиқ бригадага мурожаат қилишади. Ўтган йили область сиёсий маориф уйи биносини қисқа муддатда қуриб битказиш лозим бўлиб қолди. Зарбдор объектга Қўчқоров бригадаси ташланди. Коллектив ишни объектга машиналар кириб чиқиши учун йўллар қуриш, бинокорларнинг яхши ишлашлари, дам олишлари учун шарт-шароит ҳозирлашдан бошлади. Бригада советн ва партия группаси йиғилишларида объектни жадаллик билан қуриш масалалари муҳокама қилинди. Жумладан пайдар-пай келтирилаётган материалларни жойлаштиришдан бошлаб, ҳар бир қурувчининг бир неча кун ичида, ҳатто бир ҳафтадан кейин қандай иш билан шуғулланишигача белгилаб олинди.

Неъматулла Қўчқоровнинг бригадаси сиёсий маориф уйи қурилишида ғишт териш, сувaш, пол тўшаш каби ишларни ўзи адо этди. Ишнинг янгича ташкил этилиши, бригада коммунистларининг кўрсатган жонбозликлари, қолаверса, бригада бошлиғининг омилкор ва ташаббускор эканлиги туфайли объект муддатидан ўн ой илгари юксак сифатда буюртмачига топширилди.

— Айрим бригадалар бир вақтда бир неча объектларда ишлашади, гоҳида тез-тез кўчишади. Биз эса ишчи кучлари, машина ва механизмларни ишга туширилиши лозим бўлган асосий объектларга марказлаштириш йўлидан боряпмиз, — деди бригадир Н. Қўчқоров. — Бошқа объектга кўчиб ўтиш учун бригада камида икки кун тараддуд кўради. Янги жойга материаллар келтирилиб, ишни бошлаб юборгунларича ҳам шунча вақт йўқотилади. 1980 йили ишчи ресурсларини объектларга жамлаш, марказлаштиришимиз сабабли 946 иш соатини тежадик.

Бригада ўтган беш йилликда ўн йиллик план ҳажмида иш бажарди. Бунда коммунистларнинг ҳиссаси катта бўлди. Бригада партия группасига тўққиз коммунист уюшган. Группа коммунистларнинг ишга масъулиятини ошириш, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалалари билан жиддий шуғулланмоқда. Партия мажлисларида пишиқ-пухта ишлаш, сифатни янада яхшилашга принципиал ёндашиляпти, камчиликларга барҳам бериш тадбирлари ишлаб чиқиляпти. Объектга материаллар вақтида келтирилмай, қурувчиларнинг қимматли вақтлари бекор ўтаётган бир пайтда партия группаси йиғилиш чақириб, унга бошқарма партия ташкилоти секретари Элдор Зариповни таклиф этди. Коммунистлар ва партиясиз қурувчилар ундан таъминотнинг яхшиланишига ёрдам беришни сўрашди. Партия ташкилоти қурувчиларнинг эътирозларини инобатга олди, таъминотда ўзгариш ясалди.

Бригада аъзолари бир оила фарзандларидай иноқ, аҳилликда ишлашади. Ўтган куни иш вақти тугаб, ҳамма ювиниб-тараниб бўлган эди. Бир вақт объектга қоришма билан лиқ тўла ағдарма машина кириб келди. Терлаб-пишиб кетган шофёр бригадир томон чопиб келдида:

— Илтимос, шу қоришмани ҳам қабул қилиб олинглар, — деди хансираб.

Неъматулла Қўчқоров ўйга толди. Улар қоришмага буюртма беришмаган эди. Агар олишса, яна камида бир соат ишлашлари керак.

— Майли олақолайлик, — деди сувоқчи Ҳамид Нуриддинов бригадирнинг кўнглидан ўтаётган фикрларни уқиб тургандай. Коридор полини цементли қоришма билан сувашимиз керак, деган эдингиз.

— Қоришма бугун ишлатилмаса эртагача тош-метин бўлиб кетади, — уни қувватлади Маҳаммаджон Маматалиев.

Қурувчилар иш кийимларини қайтадан кийишди. Ҳамжиҳатлик билан ишлаб, сменадан кейин келтирилган қоришманинг қотиб, исроф бўлиши олдини олишди. Бу каби воқеалар бригада ҳаётида тез-тез учраб туради. Коллектив аъзоларидаги ички партиявий интизом, меҳнатсеварлик ҳислатлари ана шундай паллаларда яққол намоён бўлади.

Бригадада ёшларни Совет Армияси сафига узатиш, уларга коллектив номидан мактублар битиш, армия хизматидаги ўртоқларининг оилаларига ёрдам бериб туриш, тўйларни бамаслаҳат ўтказиш каби қатор ҳавас қилгулик анъаналар бор. Шу сабабли, ёшлар бу бригадани тарк этишни хоҳламайдилар. Яқинда Ориф Набижонов, Исроил Исабоевлар армиядан қайтиб, яна қадрдон коллективига ишга келишди.

Бригадада тушки дам олиш намунали ташкил этилган. Коллектив ресторан билан шартнома тузган. Ҳар куни ошпаз келиб, қурувчилар таклифи бўйича овқат тайёрлаб, кейин идиш-товоқларни ювиб кетади. Тушлик харажатларига ишчи ошхоналаридагига тенг миқдорда ҳақ тўланади. Қурувчилар ўн беш минут ичида овқатланиб бўлгач, бадиий фильм кўришлари мумкин. Бригада бошлиғи тушлик пайтида бошқа касби — кономеханикликни ҳам намойиш этади.

Коллектив ёшлардан иборат. Ёшлар эртанги кунимизнинг моҳир бинокорлари, инженерлари, меъморларидир. Уларнинг билимлари, малакаларини ошириб боришларига ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Ўн бир йигит техникум ва ўрта махсус билим юртларини битиришган. Икки қурувчи ТошПИнинг Наманганндаги кечки бўлимида таҳсил кўряпти. Қурилиш ишлари самарадорлигини ўстиришда, муваффақиятларга эришишда кадрларнинг билимдонлиги, юксак малакалилиги катта аҳамиятга эга.

— Бригада бошлиғимиз республикамизнинг ўн беш нафар ишлаб чиқариш илғори каби бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш ташаббуси билан чиққан, — дейди фахр билан бригада партия группаси ташкилотчиси Ғ. Убайдуллаев. — Бунга коммунистларга таянган ҳолда ишлаб чиқаришда тўпланган тажрибаларни кенг қўллаш, илғор иш усулларини жорий этиш орқали эришмоқчимиз. Ҳозир Наманган областида «ўн бешлар ташаббуси»га юздан зиёд ишлаб чиқариш пешқадами қўшилган. Ватанпарварлик ташаббуси берган сари кенг қулоч ёзмоқда.

Биз суҳбатни тугаллаб ташқарига чиқдик. Шу пайт йигирма ёшлардаги икки йигит биз томон кела бошлади. Улар Неъматулла Қўчқоров билан қучоқ очиб кўришишди.

— Уста, сиҳат-саломатмисиз?

— Раҳмат, деди Н. Қўчқоров ва менга юзланди: — Бу йигит Илҳомжон Хусаинов, яқинда янги бригадага бошлиқ қилиб кўтардик. Ёнидагиси Лутфулла Қосимов, ўринбосари. Ҳозир Навоий кўчасида уй қуришяпти.

— Бир маслаҳат чиқиб қолди, — деди Илҳомжон, — Механизмлар етишмай, ишимиз сал оқсаяпти. Лутфулла билан маслаҳатлашиб металл ҳавозаларни жилдириш қурилмасини ўйлаб топдик. Бизнингча, агар автомашинанинг домкратига ўхшаган мослама яратилса, уни электр двигатель ёрдамида ҳаракатга келтириш мумкин экан.

Шогирдлар топиб келган янгилик бирпасда Неъматулла Қўчқоровнинг ҳам хаёлини чулғаб олди. Улар қумга бир нималарни чизиб, анча тортишишди.

— Жуда зўр мослама бўлиши мумкин, — деди юзига нур ёғилган бригадир анчадан кейин. — Ана унда ҳозиргидек бир кунда икки норма эмас, уч нормадан иш бажарса бўлади. Фақат бошқарма механиклари ва электриклари билан ҳам фикрлашиб олинглар.

Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш осон эмас. Аммо янгиликка интилган, эл олдида берган сўзининг устидан чиқиш учун куч ва имкониятларини аямайдиган, эртанги кун ташвиши билан ишлаб, яшаётган Неъматулла Қўчқоров каби йигитлар учун бу сўнгги марра эмас.

А. НИЁЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Мусобақа кундалиги

ҚЎРИҚДАГИ ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

«Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармаси комбинати конвейеридан қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар учун саҳнининг жойлашиши яхшиланган уй-жойларнинг дастлабки комплекти чиқарила бошлади. Уйларнинг девор панеллари, том тўсинлари жуда енгил конструкцияда юксак сифат билан тайёрланган. Асосий пардозлаш ишлари ҳам корхонада бажарилади.

Комбинат маҳсулотидан Хазорасп районидаги қўриқ Гагарин номли совхозда дастлабки коттеджлар қурила бошлади. КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажариш ҳамда ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муддатидан олдин адо этиш учун курашаётган комбинат коллективи йил охиригача Жиззах ва Қарши дашти чўлқуварлерига кўпроқ йиғма уйлар юбориш мақсадида қизғин мусобақалашмоқда.

«ЗАНГОРИ ОЛОВ» КЎПАЙМОҚДА

Қарши чўлидаги Зеварда конида очилган 5 та янги қудуқдан кўплаб «зангори олов» қазиб олинмоқда. Бу — коннинг учинчи навбати ҳисобланади.

Зеварданинг учинчи навбати мураккаб ишлаб чиқариш комплекси бўлиб, унда турли хилдаги қувурлар, газ йиғувчи узел, газ қуритувчи, совитувчи, конденсат йиғувчи установкалар, бошқарувчи ва контроль қилувчи қурилмалар системаси бор. Шунингдек бу ердан олинаётган газ таркибида олтингугуртнинг кам миқдорда эканлиги газни тозалаш жараёнини анча енгиллаштирмоқда.

Шу кунларда оловкорлар Зеварда конининг учинчи навбатини лойиҳадаги даражага чиқариш учун барча ишларни поёнига етказмоқдалар.

БУГУН — ДЕНГИЗ ВА ДАРЁ ФЛОТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

СОҲИЛЛАР ТУТАШГАНДА

Сўнгги археологик қазишлар Ўзбекистондаги Термиз ва Амударёнинг нариги қирғоғида жойлашган Ҳайратон (Афғонистон) шаҳарлари ёши икки минг йилдан кўпроқ эканлигидан далолат бермоқда. Бу иккала шаҳар аҳолиси мана, йигирма асрдирки, асосан денгизчилик билан шуғулланиб келмоқда. Жайхун (қадимда Амударёни шундай деб аташарди) қанчалик ўжар, асов бўлмасин, унинг оқими ўзгариб турмасин, мазкур икки шаҳар ўртасидаги алоқалар ҳеч қачон узилмади. Негаки, Жанубий ва Жануби-Шарқий Осиёдан Ўрта Осиёга ва ундан сўнг Европага олиб борадиган энг қисқа савдо йўли худди шу жойдан ўтади.

Денгизчилар ҳозирда ҳам икки қўшни мамлакат ўртасидаги савдо алоқаси ва ҳамкорлигининг воситачилари бўлиб келишмоқда. Амударёнинг иккала соҳили бўйлаб портларнинг ҳар хил хизмат бинолари, турли экспорт-импорт ташкилотлари жойлашган. Баҳайбат кранлар кечаю-кундуз кема карвонларидан юкларни туширмоқда, юкларни ортмоқда. Мазкур дарё магистрали бўйлаб ҳафтасига тўрт марта 130 ўринли «Муса Жалил» йўловчи теплоходи қатнаяпти. У қурувчилар, инженерлар, ҳайдовчилар, дипломатлар, бизнесменларни ташиш билан банд. Йўловчи теплоходини альпинистлар ҳам севиб қолишган. Худди шу ердан Ҳимолай чўққиларига тезроқ кўтарилиш мумкин-да!

...Ҳайратон порти бошлиғи Али Аҳмад Резаи кабинетидамиз. Телефон кетма-кет жиринглаб турибди. Бандаргоҳнинг стивидор хизматидан:

— Термиздан навбатдаги кемалар карвони келди, — деб хабар беришади. — Юкларни қаерга туширайлик?

— Мана, портимиз фаолияти билан танишишингизга яхши имконият туғилди, — табассум қилди Резаи ва бизни эндигина причалга келиб тўхтаган теплоход ёнига бошлади. У йўл-йўлакай СССР ва Афғонистон ўртасидаги тобора ўсиб бораётган товар оборотини характерловчи рақамларни келтирди. Ҳозир порт 1978 йилга нисбатан уч баравардан кўпроқ юкларни қайта ишламоқда. Портда Афғонистон олаётган ва ташқарига чиқараётган қарийб ҳамма юклар, шунингдек, бир мамлакатдан иккинчи мамлакатга, яъни Осиёдан Европага учинчи давлат орқали жўнатиладиган, Европадан Осиёга келадиган юкларнинг анчагина қисми шу ерда ташилади, туширилади, қайта жойланади.

Кемалар боғлаб қўйиладиган жойдан эса: «Рулни ўнгга бур», «Рулни чапга бур», «Машиналарни тўхтат» сингари одатдаги буйруқлар эшитилмоқда. Капитанлардан бирининг товуши менга таниш туюлди. Дурбиндан қараб, кема кўприкчасида эски танишимни, термизлик номдор капитан Федор Носов турганини кўрдим. У узоқ йиллар давомида Ўрта Осиё пароходчилигининг «Тошкент» теплоходига бошчилик қилди. Ҳозир эса шатакка олувчи «Қора Ҳатамов» экипажига раҳбарлик қиляпти. Мазкур кема Термиз портининг ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони хотираси шарафига шундай аталган. Қора Ҳатамовнинг шогирдларидан бири бўлган Фёдор Павлович эндиликда ўзи ҳам кўплаб денгизчиларга мураббийлик, устозлик қиляпти. У янги кемада ўғли, механик Анатолий Носов билан бирга ишламоқда.

«Қора Ҳатамов» бир мунча муддатга Ҳайратон портига рейд қилувчи ёрдамчи кема сифатида юборилган эди. У афғон докерлари юкларни тушириб олишлари осон бўлсин учун юкли баржаларнинг жойини ўзгартиради, алмаштиради. Ҳа, термизликлар афғонистонлик ҳамкасбларига сидқидилдан ёрдам бермоқдалар. Улар Ҳайратон бандаргоҳида меҳнат қилиш билан бирга афғон юк ташувчилари, стивидорлари, кранчиларига касб маҳорати сирларини қунт билан ўргатмоқдалар.

Бу ерда «Қора Ҳатамов» билан ёнма-ён Термиздан келган бошқа теплоход ҳам ишлаяпти. Унинг қуйруғига «Октябрь 60 йиллиги» деб ёзиб қўйилган. Экипажга Николай Береговой бош-қош. Унинг ҳамкасби Қўчқор Олтибоев эса «Норак» шатакка олувчи теплоходида Амударёнинг юқори оқимига жойлашган бошқа афғон порти Шерхонда тер тўкяпти. Чоржўй кемасозлари қурган 3 та ғилдиракли шатакка олувчи буксирнинг ҳаммаси ҳаракатчанлиги, чаққонлиги туфайли Ҳайратон бандаргоҳида ўзини худди Термиздагидек ҳис қиляпти. Чунки Ҳайратоннинг сув оқими тезлиги Термизникига ўхшайди. Сиз эҳтимол, нима учун Амударёда ғилдиракли теплоходлар сузяпти, деб таажжубланишингиз мумкин. Ўжар Амударёда оқимнинг тез-тез ўзгариб туриши, қумли чўкиндиларнинг мавжудлиги туфайли кемаларни бошқаришда шундай қилишга тўғри келди. Агар кема саёзликка ўтириб қолса, у ғилдираклари билан қумларни сочиб ташлаб, очиқ сувга чиқиб олиши мумкин.

Ҳайратонда «АФСОВТРА» қўшма афғон-совет транспорт жамияти тузилган. У Афғонистон Демократик Республикаси давлат корхоналари ва хусусий фирмаларининг буюртмалари бўйича юкларни ташиш масалалари билан шуғулланувчи ҳайратонлик портчиларнинг шеригидир. Жамият совет ташқи савдо бирлашмалари вакиллари билан ҳамкорликда Афғонистонда қурилаётган Жарқудуқдаги газ кони, Наглу — Кобул — Жалолобод электр узатиш линиялари, Мозори Шарифдаги фабрика учун турли хил ускуналар, дастгоҳларни ташишда иштирок этмоқда.

Ҳайратон портида СССР орқали Ғарбий Европа ва Япониядан келтирилган кўплаб контейнерларни кўриш мумкин. Бу ердан эса Совет Иттифоқига ва бошқа мамлакатларга Афғонистон экспортининг анъанавий маҳсулотлари: мандарин, апельсин, майиз, анор, зайтун меваси, ёнғоқ, чарм, пахта, гилам, ўғитлар жўнатилади.

Ҳадемай, Ҳайратон ва Термиз портлари юкларнинг кўпидан бироз бўшаб қолади. Биз бу ҳақда Тошкентда Афғонистон Демократик Республикаси ижтимоий ишлар министрлигининг техника бошқармаси президенти доктор Вали Муҳаммад Расулий билан суҳбатлашдик. У Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтини тугатган. Диссертацияни Москвада ёқлаган.

— Термиз ва Ҳайратон яқинида, — ҳикоя қилди доктор Расулий, — шу кунларда аралаш автомобиль ва темир йўл кўприги қурилмоқда. Бинокорлар ҳукуматимизнинг илтимосига кўра уни муддатидан бир йил олдин, келаси йилнинг баҳорида фойдаланишга топширишга сўз бердилар. Бош пудратчи — Тошкентдаги 7-кўприксозлик тресті коллективи барча имкониятларни шунга сарфламоқда. Айни пайтда Ҳайратонда кўприкнинг ишга туширилиши ҳисобга олиниб, юкларни сақлайдиган янги омборлар ва майдончалар қурилмоқда, дарёга элтувчи йўллар реставрация қилинмоқда. Албатта, бу денгизчилар ишсиз қолар экан, деган гап эмас. Портларда Совет Иттифоқи тажрибаси асосида йирик транспорт узели ташкил этилиб, унда СССР ва Афғонистон Демократик Республикаси темир йўлчилари, автомобилчилари, денгизчилари, ҳамда ташқи савдо ташкилотларининг манфаатлари амалга оширилади.

...Ҳайратон ва Термиз портларини ҳақли суратда дўстлик дарбозалари, деб аташади. Улар самимий дўстлар учун ҳамиша очиқдир. Ҳозирча Амударё соҳилларини дарё кемалари бирлаштириб турибди. Келаси йилдан бошлаб эса уларни дўстлик кўприги бир-бирига янада яқинлаштиради.

А. НИЗОМОВ.

Тошкентдаги экскаватор ремонти тажриба-механика заводининг илғор токари Бўрибой Шоқосимов республикадаги ўн беш пешқадам ишчининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш ҳаракатига биринчилар қаторида қўшилди. У ўтган тўққизинчи, ўнинчи беш йилликларда ҳам меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритиб, ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлган эди. У ёшларнинг севимли мураббийси ҳамдир. Суратда: коммунист Б. Шоқосимов иш устида.

В. Сироткин фотоси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»га ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ЧОРА КЎРИЛДИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ:

— Бекобод районидаги 4-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти маъмурияти устидан ёзилган имзосиз хат текширилди. Текшириш шуни кўрсатдики, билим юрти директори Т. Қўзибоев ўқувчиларнинг овқатланишини ташкил этиш ҳамда жиҳозларнинг сақланиши устидан етарли даражада назорат ўрнатмаган.

Ўртоқ Т. Қўзибоев ҳақиқатан ҳам педагогик коллективга ва ўқувчиларга нисбатан қўполлик қилганлиги тўғри.

Билим юртида текшириш якунлари юзасидан йиғилиш ўтказилди. Камчиликларга йўл қўйганлиги учун билим юрти директори Т. Қўзибоевга виговор берилди.

ДЎСТЛИК РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— М. Дадажонов номли совхозда истиқомат қилувчи А. Йўлдошев хатида кўрсатилган фактлар асосан тасдиқланди.

Аҳолининг яшаш шароитини ва ободонлаштириш ишларини яхшилашга етарли эътибор бермаганлиги учун совхоз директори К. Шербеков огоҳлантирилди.

Айни пайтда ободонлаштириш юзасидан қатор ишлар амалга оширилмоқда. Посёлкадаги асосий кўчалар асфальтланди, посёлкага лоток орқали сув олиб келинди, ҳаммом қурилишини шу йилнинг учинчи кварталида тугаллаш мўлжалланган.

Совхоз марказидаги аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш учун водопровод ўтказиш ишларини тезлаштириш мақсадида 30-кўчма механизациялашган колонна билан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди. Аҳоли шу йилнинг тўртинчи кварталида ичимлик сув билан тўла таъминланади.

Совхозда газлаштириш ишлари ҳам олиб борияпти. Аҳоли 15 октябргача табиий газ билан таъминланади.

ҚИЛМИШИГА ЯРАША ЖАЗОЛАНДИЛАР

«Партия XXV съезди» совхозида молия-хўжалик ишлари бўшаштириб юборилган». Бир группа совхоз ишчилари хатидан].

Ушбу шикоят хат текшириш ва чора кўриш учун САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИга юборилган эди. У ердан олинган жавобда шундай дейилади:

— Мактубда келтирилган фактлар асосан тасдиқланди. Текшириш якунлари Самарқанд район партия комитети бюросида кўриб чиқилди. Райком бюроси қарорига биноан молия-хўжалик фаолияти устидан назоратни бўшаштириб юборганлиги учун совхоз бош бухгалтери Э. Худоёров ишдан олинди.

Бўлим бошқарувчиси Б. Норбўтаев ва бригадир А. Маматовлар вазифаларидан бўшатилдилар. Совхоз бош агрономи Н. Гадоев, бригада бошлиғи Р. Зоҳидовларга қаттиқ маъмурий жазо берилди. Дирекция ва партия ташкилотига совхозга раҳбарлик бўшаштириб юборилганлиги кўрсатиб ўтилди.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

СЪЕЗД КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

«Индустриальный Навои» ва Навоий район «Коммунизм учун» газеталарининг қўшма сони «Ўроқ ва Болға» иттифоқи мустаҳкамлансин!» умумий сарлавҳаси остида чиқди. У Навоий шаҳри ва Навоий ҳамда Навбаҳор районлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга бағишланган.

Газетанинг биринчи саҳифасида шаҳар ва район меҳнаткашларининг хатлари берилган. «Навоиазот» бирлашмасининг А. Алиқулов бошлиқ комсомол-ёшлар сменаси кунига планга қўшимча 15 тонна аммиак селитраси олишдек оширилган мажбурият қабул қилди ва Навоий районидаги «Ленин йўли» колхозидан С. Жамолов бошлиқ бригадани мусобақага чақирди. Пахтакорлар коллективи бу даъватга «лаббай» деб жавоб бериб, 105 гектар ернинг ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» етиштиришга, беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга аҳд қилди. Ишчи билан деҳқон иттифоқининг самаралари ва истиқболи ҳақида Навоий шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Н. Духанов, Навоий районидаги «Коммунизм» колхози правлениеси раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Ҳамроев, Навбаҳор районидаги «Ленинград» колхозининг бригадири Х. Отақулов ва бошқалар ҳикоя қилганлар.

Ҳар икки газета редакциялари А. Алиқулов сменаси ва С. Жамолов бригадаси ташаббусини кенг ёйиш ва мажбуриятларнинг бажарилишини мунтазам ёритиб бориш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқди.

Илмий лабораторияда бир соат

ОБИҲАЁТ — ТИРИКЛИК СУВИ

Ёш Совет давлати эндигина бўй-бастини ростлаётган бир пайтда олис Мирзачўлга нигоҳи тушган доҳий ана шу чўлу биёбонлар келажакда хазиналар ўлкасига айланишини билган ва уларни ўзлаштириш учун маблағ ажратиш тўғрисидаги тарихий Декретга имзо чеккан эди. Ўтган йиллар мобайнида қанча-дан-қанча қўриқ ерлар ўзлаштирилди, обиҳаётга қондирилди. Одамлар измига бўйсундирилган дашту саҳролар эндиликда ўз бағрида яшириниб ётган нозу неъматларни халққа инъом этмоқда. Турмушимиз янада фаровон, дастурхонимиз ҳамиша тўкин бўлсин учун тағин кўпроқ ерларни — бой, унумдор, қуёш нурини эмган ерларни обод қилиш муҳим, албатта. Замин эса ҳамиша сув билан яшнайди, чирой очади.

Сув хўжалиги қурилиши, янги ерларнинг ўзлаштирилиши, уларга капитал маблағ сарфлашнинг иқтисодий самарадорлиги каби масалаларнинг ниҳоятда муҳимлиги Тошкент халқ хўжалик институтида 1966 йили профессор Ю. Е. Шенгер ташаббуси билан ирригацияга сарфланадиган капитал маблағларни ҳисоблаш проблема лабораторияси ташкил қилинишига сабаб бўлганди. 1975 йилдан эса ушбу лабораторияга ҳамсуҳбатимиз Эргаш Акрамов раҳбарлик қила бошлади. Лаборатория ишлари билан яқиндан танишиш мақсадида институтга борганимизда тез кунлар ичида ҳимоя қилинадиган диссертация хусусидаги фикрлашув устидан чиқиб қолдик. Бу расмий муҳокама эмас, уни ўзаро дўстона суҳбат дейиш тўғрироқ бўларди. Муҳокама тугамаёқ, нимадир баҳона бўлдию, гап мавзуи бизни қизиқтирган сув проблемасига келиб тақалди.

— Кейинги йилларда Ўрта Осиё ва Қозоғистон қишлоқ хўжалигида сув танқислиги сезилаётгани сир эмас, — дейди иқтисод фанлари доктори, профессор Эргаш Акрамов. — Ўзбекистонда ҳар йили суғориш системаларида қарийб ўн миллиард кубометр сув йўқолади. Шунинг тахминан ярми хўжаликларга сувнинг нотекис тақсимланиши ва ундан унумли фойдаланмаслик оқибатида юз беряпти. Сув тақсимотининг бундай нотекислиги пахта ҳосилдорлигига салбий таъсир этади, албатта. Текширишлар шуни кўрсатдики, пахта далаларига мавжуд нормадагидан 20 процент кам сув берилса, ҳосилдорлик етти-саккиз процент камаяди. Агар норманинг ярми билангина суғорилса, мўлжалдаги ҳосил 40 процентга пасайиб кетади. Бунинг учун аввало сув хўжаликларида қатор ташкилий ишларни амалга ошириш лозим.

Лабораторияда Ўзбекистон ССРда суғориладиган ерларни кенгайтириш, давлат суғориш системаларидан фойдаланишни яхшилаш ҳамда сув хўжалиги қурилишининг самарадорлигини ошириш каби мавзуларда катта илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Лаборатория ташкил топгандан бери бу ишларнинг натижалари сув хўжалиги қурилиши ва суғориладиган ерлардан янада унумли фойдаланиш билан шуғулланувчи ташкилотларга тақдим этилди. Бажарилган ишлар туфайли уч докторлик, ўндан ортиқ кандидатлик диссертациялари ҳимоя қилинди. Муҳокама қилинаётган диссертация эса профессор Н. Соатов раҳбарлигида яратилган навбатдаги илмий янгиликдир. Бундан ташқари беш монография, брошюралар чоп этилди, қатор мақолалар эълон қилинди. Сув хўжалиги қурилиши ва суғориладиган ерларнинг иқтисодий самарадорлигини ишлаб чиқиш бўйича Тошкент халқ хўжалиги институти республикада йирик илмий марказга айланган. Бунда лабораторияда олиб борилаётган тадқиқотларнинг роли катта.

— Халқ хўжалигининг янада равнақи учун ҳали кўп масалаларни ҳал этишимиз керак, — деб сўзида давом этади Э. Акрамов. — Асрий орзуларни рўёбга чиқариш, уни амалиётда синаб кўриш вақти аллақачон етган. Ҳозир айниқса, ер-сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ҳамда сув хўжалиги қурилишида иқтисодий самарадорликка эришиш энг муҳим муаммолардандир. Таъбир жоиз бўлса, ҳар қарич ер, ҳар томчи сув назоратимизда бўлса, дейман.

Унинг сўнгги ибораси сув ҳақида ўйлаб ўтирган бошқа ходимларнинг ҳам «қулфи дили»ни очди чоғи, бирин-кетин ўз фикрларини ўртоқлаша бошладилар. Уларнинг фикрича, Амударё ва Сирдарё сув ҳавзаларида обиҳаёт камайиб боряпти, ер очиш, қўриқ ерларни ўзлаштириш ишлари эса тобора жадаллашмоқда. Бу ҳам муаммо. Уни ҳал этишда суғориш системаларини такомиллаштириш асосида обиҳаётдан фойдаланишни яхшилаш ёки Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Орол денгизига келтириш сингари икки асосий масалага эътибор берилаётир. Ирригация тараққиёти учун уларнинг ҳар иккаласи ҳам зарур. Шу сабабли илмий-тадқиқот ва лойиҳа-қидирув ишлари ҳар икки йўналишда олиб борилмоқда. Бу ишларга иттифоқ миқёсида «Союзгипроводхоз», Ўрта Осиёда эса «Средазгипроводхлопок» ва «Средазгидропроект» институтлари раҳбарлик қилмоқда.

Ҳозир лабораторияда дарё сувлари режимини бошқаришни муқобиллаштириш, Орол денгизи ҳавзасидаги суғориш системаларини такомиллаштиришнинг энг қулай томонларини танлаш, сув ресурсларидан фойдаланишни назорат қилишда автомат бошқарув системасини қўллаш масалаларини ҳал этишга ҳаракат қилиняпти. Унинг натижалари Амударё ва Сирдарё сувларидан комплекс фойдаланиш ишларига аниқликлар киритишда, Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Орол денгизига келтиришни иқтисодий асослашда муҳим аҳамиятга эга. Бу аввало дарё сувларини бошқариш ва улардан фойдаланиш коэффициентини кўтаради. Иккинчидан эса давлат томонидан сарфланадиган маблағлардан оқилона фойдаланиш имкони туғилади. Ният сув танқислигини бартараф этиш! Қизиғи шундаки, лабораторияда ҳар кимнинг ўз вазифаси, ўзи севиб бажараётган иши бор. Четдан қараган одамга бу ишлар гўё бири-биридан узоқдек туюлади. Аслида эса қилинаётган тадқиқотларнинг барида сув муаммоси борлигини сезиш қийин эмас.

Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиё ва Қозоғистонга олиб келгунча, ўз сув ресурсларимиздан оқилона фойдаланиш кераклиги ва бу борада қилинаётган ишлар ҳам тилга олинди. Жуда кўп хўжаликларда суғориш ишлари белгиланган план асосида олиб борилмаслиги маълум. Лаборатория ходимлари сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш мақсадида энг кўп исрофгарчиликка йўл қўйилаётган суғориш системалари ишини ўзгартириш ҳақида гапиришди. Суғоришнинг прогрессив усуллари — ер остидан, ёмғирлатиб, томчилатиб суғориш районларда синаб кўрилаётгани, бунинг учун эса суғориш системаларини такомиллаштириш зарурлигини таъкидлашди.

— Ўйлаб кўрилса, бир оғиз «сув» сўзининг замирида қанча иш қиляпмиз, изланишлар олиб боряпмиз, — деди Э. Акрамов гўё ўзи бошлаган мавзуни якунламоқчидек. — Мана, ҳозир диссертациянинг «ҳомаки» муҳокамаси ҳам шунга айланиб кетди. Негаки, ниятимиз холис — халқ хўжалигига нафимиз тегса деймиз. Шунинг учун меҳнатимизнинг натижасига ишонамиз. Қилаётган ишларимиз, олиб бораётган тажрибаларимизга ишонамиз. Бир сўз билан айтганда, эртанги кунга ишонувчи оптимистлармиз, тўғримасми?!

Лабораторияда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишларининг кўлами беқиёс. Бироқ улар ҳали қоғозлардагина, холос. Эзгуликнинг кечи, бўлмайди, деганларидек, ушбу ишларнинг ҳақиқатга айланишига ҳеч шубҳамиз йўқ.

У. ФАЙЗИЕВА.

ВИГОВОР БЕРИЛДИ

«Тошкентдаги 1-шаҳар клиника шифохонасига газеталар вақтида етказиб берилмаётир». (Бир группа шифохона ходимлари мактубидан).

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИ бу шикоят хат юзасидан редакциямизга шундай мазмунда жавоб йўллаган:

— 1-шаҳар клиника касалхонасига почтальон Шоҳакимова айби билан ўз вақтида вақтли матбуот етказиб берилмагани аниқланди. Октябрь район алоқа узели буйруғига кўра, почтальон Шоҳакимовага виговор берилди.

Матбуот етказиб бериш устидан етарли назорат ўрнатмаганлиги учун 20-алоқа бўлими бошлиғи Т. Сайдуллаевага ва матбуот етказиб бериш хизмати ташкилотчиси Ткачевларга ҳам виговор берилди.

АДАБИЁТ ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ УЧУН КУРАШДА

СССР ёзувчиларининг VII съездида

Совет ёзувчилари халқнинг бунёдкорлик ишларида, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда қалб амри билан ўзларини сафарбар этилган ва даъват қилинган деб ҳисоблайдилар, деган фикр СССР ёзувчилари VII съезди делегатларининг ҳамма нутқларида сезилиб турди. 3 июль куни съезд Москвада, Катта Кремль саройида ўз ишини давом эттирди.

Ижодий мунозара давомида ҳозирги адабий жараённинг ривожи чуқур ва атрофлича таҳлил этилмоқда, ҳозирги замон сўз санъатининг ҳамма турлари ва жанрлари ҳолати партиявий позициялардан туриб кўриб чиқилмоқда.

Ижодий комиссияларнинг иш якунлари тўғрисида съезд делегатларига Р. Рождественский («Телевидение ва радио учун адабиёт — бадиий ижодкорликнинг бир қисми» комиссияси), Ю. Суровцев («Бадиий таржиманинг совет кишиларининг маънавий ўзаро бойишидаги ва уларни интернационал руҳда тарбиялашдаги аҳамияти» комиссияси), А. Салинский («Социалистик жамият воқелиги, совет драматургиясида замондош образи» комиссияси), Б. Олейник («70-йиллар поэзияси: социал, ахлоқий ва тарбиявий пафос» комиссияси) ахборот бердилар.

Кўпгина нутқларда ўтган уруш сабоқлари, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш учун ёзувчининг масъулияти мавзуи янгради.

Кўп миллатли совет халқимизнинг истеъдодли намояндалари куч-ғайратлари билан, деди В. Быков (Белоруссия), уруш тўғрисида жуда катта адабиёт — бутун бир адабий қитъа яратилди. Ёзувчи «Улуғ Ватан уруши» деган умумий ном билан кўп томли кутубхона нашр этишга киришишни таклиф қилди, бу кутубхона фашизмни енгган кишиларнинг сўнмас жасоратини халқ онгига сингдиришга ёрдам беради, Улуғ Ватан уруши тўғрисидаги янги бадиий шаҳодатнома ва бизнинг келажак авлодларга васиятимиз бўлади.

Бу васият — сергак бўлиш наказидир. А. Чаковский (Москва) съезд минбарига чиқиб, намойиш этган харита бу наказнинг ҳозирги замонда нақадар ўткирлигини тасдиқлади. Ғарбий Германиядаги «Шпигель» журналида эълон қилинган шу харитада Совет Иттифоқи турли-туман белгиларнинг қуюқ тўри билан ўраб олинган, бу белгилар Америка ҳамда у билан ҳарбий пактлар орқали боғланган мамлакатлар ҳарбий базаларининг шартли нишоналаридир.

Харитада тасвирланган реал ҳарбий объектлар билан бизни қўрқитиб бўпсизлар, Қўшма Штатлар бошчилигидаги НАТОнинг агрессив доиралари жазава билан авж олдираётган ҳарбий васвасани бизга юқтириб бўпсизлар, деди нотиқ. Биз ер юзида тинчликнинг сақлаб қолинишига ишонамиз. Совет Иттифоқининг қудрати, партиямизнинг изчил тинчликсевар куч-ғайратлари ва жаҳон социализмидек омил мавжудлигининг ўзи бунинг гаровидир. Мана шу шароитда биз ўзимиздан: хўш, биз, ёзувчилар тинчлик учун маънавий курашда, унинг суянган тоғи бўлмиш социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлашда партиямизга қандай қилиб янада кўпроқ ёрдам бера оламиз — деб сўрашимиз лозим.

В. Коротич (Украина) шу фикрни ўзига хос тарзда давом эттириб бундай деди: қанчадан-қанча ракеталар ва сўзлар бизнинг қалбимизни нишонга олиб турганини кўрар эканмиз, совет адабиётининг қалби бундан ҳам мустаҳкамроқ, олижаноброқ ва теранроқ бўлиши лозимлигини, биз ўз масъулиятимиз буюклигини бундан ҳам аниқроқ ҳис этишимиз кераклигини тушунамиз.

Е. Исаев (Москва) нутқида жаҳон империализмининг агрессив йўли ғазаб билан қораланди. Америка ҳукмдорлари, деди у, оз бўлмаса бутун ер куррасини ўз «ҳаётий манфаатлари» соҳаси деб эълон қилишга тайёр бўлиб турибдилар, жабр-зулм, зўравонлик, қўпол дўқ-пўписа сиёсатини ўтказмоқдалар. Совет Иттифоқининг изчил тинчликсевар сиёсати мана шу телбанамо ғайриинсоний йўлга қарама-қарши қилиб қўйилган. Тинчлик — давлатимиз дунё қарашининг моҳиятидир.

Ч. Айтматов (Қирғизистон) нутқида кўпдан-кўп ижодий муаммолар кўтарилди. Унинг фикрича, «Қишлоқ прозаси» 70-йиллар совет адабиётининг олий ютуғи бўлди. Қишлоқ мавзуида қалам тебратувчи муаллифларнинг энг яхши китоблари юксак граждандлик, халққа, жонажон ўлкага астойдил меҳр-муҳаббат руҳи билан суғорилган. Шу билан бирга нотиқ бундай асарларнинг мавзу доирасини кенгайтириш пайти келганини, у ифодали қилиб айтганидек, қишлоқ прозаси далаларида янги қудуқлар қазишга киришиш пайти келганини уқтириб ўтди.

М. Иброҳимов (Озарбайжон) П. Куусберг (Эстония), П. Боцу (Молдавия), В. Петросян (Арманистон), М. Қаноат (Тожикистон), А. Малдонис (Литва), Т. Қурбонов (Туркманистон), Д. Кугультинов (Қалмоқ АССР), Т. Асқаров (Қирғизистон), Г. Приеде (Латвия), А. Проханов (Москва) яхлит кўпмиллатли совет адабиётининг инсонни ғоявий, ахлоқий тарбиялашдаги роли тўғрисида, ёзувчининг ижодий ва ижтимоий активлигини ошириш ҳақида гапирдилар.

Чет эл адабий жамоатчилигининг намояндалари Любомир Левчев (Болгария), Онелио Хорхе Кардосо (Куба), Герман Кант (ГДР), Асадулло Хабиб (Афғонистон), Ян Козак (Чехословакия), «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофотининг лауреати Жеймс Олдриж (Буюк Британия), Сретен Асанович (Югославия), Нгуень Динь Тхи (Вьетнам), Умашанкар Жоши (Ҳиндистон), Урбану Тавареш Родригеш (Португалия) СССР ёзувчиларининг VII съездини табриклаб гапирдилар.

Музокарани тугатишга қарор қилинади.

Раислик қилувчи СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг ҳисобот давридаги ишини қониқарли, деб ҳисоблаш тўғрисида таклиф тушганини маълум қилади. Съезд делегатлари якдиллик билан шу таклифни ёқлаб овоз бердилар.

Сўнгра делегатлар СССР Ёзувчилар союзининг раҳбар органларини сайлашга киришдилар. (ТАСС).

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

БУРЧ

Баъзан ҳар хил хаёлга бордик,
Сиғмай қолди танамизга куч.
Ўзимизни қўйиб юбордик,
Ушлаб қолди масъулият, бурч.

Термулишиб, ҳатто қолдик лол,
Келиб гоҳо гўзалларга дуч,
Очармидик юрак, эҳтимол,
Бўлмаганда масъулият, бурч.

Кимдир ногоҳ кўнгил қолдирди,
Олмоқ бўлдик ҳатто ундан ўч.
Аммо дилга раҳм солдирди,
Елкадаги масъулият, бурч.

Майли, дўстим, қанот қоқ кўкка,
Тўлиб-тошиб самоларни қуч.
Чорлаб турсин ўй, хушёрликка
Сени доим МАСЪУЛИЯТ, БУРЧ.

ИЛҲОМИМ

Узун тунлар ҳажрингда куйдим,
Келиб қопсанг ажиб ҳис туйдим,
Мен борлиқни жон-дилдан суйдим,
Тарк этмагин мени, илҳомим.

Баланд тоғлар нигоҳим тортди,
Боққан сари ҳавасим ортди,
Ёш дилимда бир ҳис уйғотди,
Тарк этмагин мени, илҳомим.

Бўполмадим беғам, бепарво,
Бемор қалбга изладим даво;
Ёмонликни кўрмадим раво,
Тарк этмагин мени, илҳомим.

Дил тебратди ёмғир шитири,
Қиз-йигитнинг шивир-шивири;
Қизиқтирди ҳар кўнгил сири
Тарк этмагин мени, илҳомим.

Чорлар доим қир-адр сайли,
Куйлагайман ўзимча, майли;
Шайдолигим севгим туфайли,
Тарк этмагин мени, илҳомим.

* * *

Энди бўлдим мен тетапоя,
Юрар йўлим ҳали норавон.
Мурғак қалбга ташлайди соя,
Гоҳо келиб ваҳима, гумон.

Уфқларга кетган туташиб,
Бу йўлларда ҳориб, толаман.
Ишонаман, довонлар ошиб,
Катта йўлга чиқиб оламан.

Исмоил ТЎХТАМИШЕВ.

„ҲИНД ДОСТОНИ“ БОЛЬШОЙ ТЕАТР САҲНАСИДА

ҚИССА НАФОСАТГА АЙЛАНГАНДА

ТЕАТР

Дурбекнинг «Юсуф ва Зулайҳо» фожиасида инсоният қисмати, тақдири, ҳаёти масалалари ниҳоятда катта ташвиш ва ҳаяжон билан куйланади, табиатан гўзал ва дилбар кашф этилган умрни муносиб ўтказиш, ака-укалар, туғишганлар муносабатлари бежанжал бўлиши, эл орасида тинчлик, фаровонлик ва самимият бўлиши тарғиб этилади, қонли мухорабаларни беназир муҳаббат билан алмашишга ундалади. Мунаққидлар таҳлилига кўра, фақат Шарқ адабиёти вакилларидан 150 ёзувчи бу воқеани қаламга олган ва ўз даври, замони фуқаролари бу ҳақиқатан ҳам гўзал ва дилбар воқеа драмасига эътибор қилишини истаган, инсониятни ҳалолликка, тинчлик ва фароғатда яшашга чақирган, ҳақиқий ва чинакам муҳаббат тарафида туриб, наъра тортган. Таниқли адибимиз Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» асари «Фарҳод ва Ширин» билан «Лайли ва Мажнун» сингари ғоят гўзал ва муборакдир. Бу қўшиқ ҳақиқатан ҳам узоқ тарихга эга. У, халқларнинг ҳамма замон ва даврларда ҳукмдорларни инсофга чақиришга, ақл билан иш кўришга даъват этишга хизмат қилган, инсон ҳаёти ва умрининг тинч камоли учун курашга чорлаган, уни харобат йўлига бошловчиларга қарши оёққа туришга ундаган. Ҳамма даврда қалам соҳиблари бу муҳим воқеаларни инсоният гимни сингари куйлаганлар. Шароф Рашидов Ҳиндистон сафари таассуротлари асосида қаламга олган бу қисса тез вақт ичида халқимизнинг севимли асарига айланиб кетди. Ўзининг мавзуи, воқеалар кўлами, бадиий мушоҳадалари ва қудрати билан китобхонлар қалбини ром этди. У фақат Кашмир халқлари китоби эмас, эндиликда ўзбек китобхонининг, шарофатли рус тили орқали эса бошқа қардош халқларнинг китобига ҳам айланиб қолди. Бугун у эрксевар жаҳон халқларининг ҳам севикли китобига айланиб бормоқда, ўзбек совет адабиёти обрў-эътиборини жаҳон халқлари адабиёти нуфузи билан баробар этмоқда. Айни вақтда республикамиз санъатининг куч-қудратини, бугунги баркамол савиясини кўз-кўз қилишга ҳисса қўшаётир.

«Кашмир қўшиғи» қиссаси Ватанимизнинг пойтахти Москвада, Большой театр саҳнасида театр санъатининг нафис турларидан бири бўлмиш балет жанрида москвалик томошабинларга кўрсатилди. Совет ёзувчиларининг навбатдаги VII съезди очилиши арафасида Большой театр коллективи қардош ўзбек халқи ёзувчилари ҳамда санъаткорлари сафида туриб бу катта, шонли съездга рапорт берди.

Ўзбек халқининг кўҳна музика санъати, адабиёти унинг ёш, иқтидорли вакилининг фавқулодда идроки, санъати билан жаҳон театр санъати саҳнасида намойиш этилди. Композитор Улуғбек Мусаев катта асарни катта саҳнага олиб чиқди. Балет санъатида кўпдан тортишувларга сабаб бўлиб келаётган баъзи нигилистик қарашларга ҳам хотима берилди. Халқимизнинг тилдан-тилга кўчиб, севилиб куйланиб келаётган қўшиқлари, классик мақомлари унинг оригинал ижодини тағин ҳам сайқаллади. Большой театрнинг жаҳонга машҳур симфоник оркестри ижросида бугунги профессионал санъатимизнинг талантли асари ўзининг классик мақоми билан баробар баланд дид ва маҳоратда овоз берди, томошабинларни ларзага солди.

Жаҳон театр санъати силсиласида беқиёс постановкалари билан томошабинларни ларзага солган рус опера ва балет санъати кошонаси бўлмиш Большой театр ўзбек саҳна асарини, хусусан, бу санъатда юқори санъат ҳисобланган балетни илк бор ўз саҳнасида талқин этди. Келажаги янада порлоқ композитор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Улуғбек Мусаев совет балет санъатининг машҳур арбоби, Ленин ва СССР давлат мукофотлари лауреати, СССР халқ артисти Ю. Григорович раҳбарлигида узоқ ишлади. Театрнинг Ю. Скотт, Ю. Папко (постановкачи балетмейстерлар ва либретто авторлари), А. Копилов (дирижёр), Н. Золотарев (рассом) сингари уста санъаткорлари унга катта ва самимий ёрдам қилдилар, ёш ўзбек композиторининг илҳомига илҳом қўшдилар, алоҳида саҳналаргина эмас, балки ҳар бир образни зўр ихлос билан меъёрига етказдилар, мазкур театр саҳнасида қўйилиб, катта шуҳрат қозонган машҳур асарлар даражасига олиб чиқдилар. Шу сабабдан 26—28 июнь кунлари балет премьераси катта тантана билан кутиб олинди. Талабчан Москва томошабинлари, музика ва адабиёт арбоблари спектаклни қониқиш билан қаршиладилар.

Асар тарихий, афсонавий воқеалар ва қаҳрамонлар қиёфасида, классик воқеалар силсиласида бугунни ифода қилади, бугуннинг долзарб воқеаларини, мураккаб курашларини, инсоний проблемаларни талқин этади. Адабий-бадиий юксакликларга олиб чиқилган асар қаҳрамонлари ҳис-туйғуларида олий мақсадларни, олий инсоний эзгу-ниятларни, тинч осойишта, бахтиёр яшаш муаммоларини ечади. Асар муаллифлари ҳаёт, жамият, уларнинг гўзалликлари фақат инсонларгагина, тенг ва гўзал ҳаёт қурувчи инсонларгагина мансуб, деган эзгу мақсадларни тараннум қиладилар. Уни ҳеч қандай ёвузлик, ҳеч қандай зулмат поймол қилолмайди. Бу инсоният ва башариятнинг қадимдан кўҳна орзуси, орзу эса, поймол бўлмайди, дейдилар. Бу муқаддас кишилик орзуси қўшиғини асрлар бўйи кўксида куйлаб келаётган Кашмир афсонаси бугун моҳир муаллифлар қаламида бутун дунё мулкига айланди, катта талант ва илҳом билан, баланд завқ ва тафаккур билан куйланди. «Чўққилари осмон билан туташ тоғлар этагидан қайнаб чиққан зилол сув кўз илғамас ирмоқлардан оқиб тушадию, кенг, гўзал сой тубларида шўх ва ёқимли куйлаб, водийларга равона бўлади. Равона бўладию, дараларни, далаларни, чўлларни кезиб, узоқ-узоқ йўл босади... У қанча узоқ йўл босса, шунча кўп булоқлар, ирмоқлар, сойлар ва жилғалар унга келиб қўшилаверади ва шу кўйи улуғ дарё ҳосил бўлади... Улар ўша узоқ далаларда, чўлу биёбонларда якка-ёлғиз йўқ бўлиб кетишлари ажабмасдир. Аммо улар бирлашдилар. Энди уларни ҳеч ким, ҳеч қандай куч ҳеч қачон йўқ қилолмайди!»... Адиб куйлаган қўшиқ мана шу дарёга ўхшайди: ҳаётбахш, мусаффо, гўзал, енгилмасдир. У шундай қудрат касб этмишким, энди ҳеч қандай куч уни тўсолмайди, саодат ва фаровонлик, тинчлик ва омонлик йўлига тўғон бўлолмайди!.

Бугун башарият тараққиётига ўзини бахшида қилган ҳар бир муаллиф, хоҳ у ёзувчи, хоҳ у композитор, хоҳ у режиссёр-балетмейстер бўлсин, дунёда тинчлик курашчиси, реакцияга қарши кураш байроқдоридир. Бу — бугун ва эртанинг, келажакнинг кун тартибида турган муҳим ва барқарор масаладирким, «Кашмир қўшиғи», театр «Ҳинд достони» деб атаган бу балет асари мана шу идеални кишилар қалбига чироқ қилиб ёқади. Бу муқаддас идеал учун курашган ҳар бир кишининг қўлидан тутади, унга таҳсин ўқийди. Асар воқеаси ривожланиб борар экан, бугун жаҳоннинг бурчак-бурчакларида ўт олиб турган ҳолларни, уларга бош бўлиб, ўзларининг милитаристик ғояларини байроқ қилаётган зўравонларни, инсониятнинг, борлиқ тирикликнинг ашаддий душманлари башараларини, уларга қарши босиб бораётган адолатли кураш ворисларини кўрамиз. Муаллифларнинг давр ва замон томирини яхши билганига, талқинига, санъаткорларнинг юксак талқинидаги образлар мукаммаллигига тасанно айтамиз. Оҳанг, ҳиссий рақс тароналари, санъаткорларнинг бу ажиб оҳанглар силсиласига бераётган ранглари, бадиий лирик жилолари уни тингловчи ва томоша қилувчи кишининг биронтасини ҳам бефарқ қолдирмайди. Асарнинг аслида — қисса нусхасида «Бўрон қуши қўшиғи»ни хаёл қиласан киши. Бу асар ана шу буюк асар билан баҳслашади: нуқул ўша услуб, ўша эпкин, ўша лирика жонланади. Мана бугун ҳам унинг балет нусхасини кўра туриб, ўша хаёлнинг ҳақиқат эканлиги ўйга келади. Дарҳақиқат, у революцион талқиндаги рамзий асар эди. «Қашмир қўшиғи» ҳам худди ана шу асар тарзида революцион талқиндаги асар бўлиб майдонга келгандир. Асарнинг бу руҳини композитор ҳам, балетмейстерлар ҳам сақлаб қолган, ривожлантирганлар. Балетни тайёрлаш даврида асосий саҳналаштирувчилар билан бирга машқларда изчил иштирок этган СССР халқ артисти, Ленин ва СССР Давлат мукофотлари лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. Уланова, СССР халқ артистлари Р. Стручкова, М. Семенова, РСФСР халқ артистлари Р. Карельская, В. Никонов, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Л. Поспехин ва бошқалар ҳам катта ижодий меҳнат сарфлаганлар.

Асар Кашмир халқининг Наргис гули билан Бамбур номли асалари муҳаббати, бу соф муҳаббат мулкига раҳна солувчи душманлар — Хоруд ва Бўрон вайронагарчиликлари, уларга қарши, уларнинг ёвузликларига қарши фидойи курашлар ҳақида. Мана шундай кўҳна воқеа асосида ҳали юқорида тавсиф этганимиз идеал талқин қилинади.

Яхши ёзилган асарни наинки ҳис қилади киши, уни кўради ҳам. Бу қисса ҳақиқатан ҳам мана шундай томошавийликка мансуб эди. Шу сабабдан ҳам у ўз тавсифини топди.

Она ер сўлим табиатни ўзининг хуррам чақириғи билан уйғотади, жонлантиради. Баҳор қуши дунёни рангларга тўлдиради. Ҳаммадан бурун гўзал Наргис гул очади. У ўз ошиғига интизор. «Мангу баҳор водийси» гулга тўлади. Ногоҳон заҳарли Дурмон гули пайдо бўлади ва Наргиснинг севгилиси Бамбур етиб келгунича уни сўлдириб, уларнинг висол онларига раҳна солади. Наргис сўлиб бош эгади, гуллар хазон бўлади. Баҳор ғойиб бўлади. Аммо гуллар Дурмонни боғларидан қувиб ҳайдайдилар. Бундан даҳшатга келган ёвуз Дурмон ўч олиш йўлини қидиради. У даҳшатли жарликларда ётган зулмат, ўлим ва вайроналик рамзи — Хорудга боради, унинг лашкарини сўрайди, Хоруд рози бўлади. Дурмон Наргисга «Хоруд келяпти тўфони билан» дейди, яна бош кўтариб, яшнаб ётган гуллар водийсига келиб. Сато ва оркестрнинг дилнавоз оҳангларида фароғат кўраётган водийни яна фалокат босади, энди Хоруд лашкарлари ташланади. Сато нолалари шовқида севгилисини кутаётган Наргис яна сўлғинликка юз тутади. Аммо Баҳор Наргиснинг севгилиси Бамбурни қидириб топади, уни лашкарлари билан бошлаб келади. Бамбурнинг қаттиқ жанглари қайта баҳор тиклайди водийда. Наргис Бамбурнинг бағрига бош қўяди. Ҳаёт ўлим устидан ғолиб келади.

Асарда эркинлик учун курашнинг олий руҳи, унинг зулматга ва зўрликка қарши солаётган жари, эҳтироси ёрқин, ўткир, аниқ, таъсирчан янграйди. Балетда шакл билан фикр бирлиги ягона мантиқда юради. Бу эса, рақс таркибини теранлаштиради, ярақлатади, унинг ўзига хос тили пайдо бўлади. Бу балет санъатида катта рол ўйнайди, айниқса, Шароф Рашидов қиссасида, у бошдан оёқ рамз билан нафис ёзилган. Рамз, яъни шартлилик балет санъатида ҳар доим ҳам муваффақият қозонавермайди. Спектаклда бу мантиқ Бамбур билан Наргис муносабатларида, уларнинг мухолифлари — Дурмон билан Хоруднинг ёвузларча хатти-ҳаракатларида юзага келади. Наргис инсоний шаклланади, Бамбур садоқат рамзи бўлиб жонланади. Асар гоҳо бир эпкин билан, кутилмаганда тез ёзилади ва ана шу тезликда тугайди. Гоҳо эса, бир маромда аста-секин тўлишиб, гўзаллашиб, юксалиб боради. Бизнинг муҳокама юритаётганимиз бу асар мана шу иккинчи услубга муносиб асардир.

Шароф Рашидов қиссаси қаҳрамонларининг ички дунёси фавқулодда теран ва таронавор, шоирона! Шунинг билан у, юқорида айтганимиздек, кунимизнинг ларзавор, долзарб воқеаларини варақлайди, халқаро миқёсдаги мураккаб муаммоларни мушоҳада қилади, уларга қараб зеҳн ва идрок мушоҳадаларини юритади.

Хореография санъати ниҳоятда нозик ва мураккаб санъат. Унинг хошиялари, бирикмалари балетмейстернинг чиройли ўйи, ипакдек мулойим, рангин бадиий муҳокамалари иплари билан тикилади. Бу иплар балет санъати ижодкорлари томонидан ниҳоятда усталик билан ранг топади. Нина Тимофеева — Баҳор наинки балетмейстер фикри сирларини ана шу ипак иплар билан тўқийди ё тикади, у фикр ривожининг қаноти ҳамдир. Балетмейстерлар постановка давомида бир неча классик вариациялар — бир-биридан тамоман фарқ қиладиган вариация шакллар кашф этишади. Ана шу вариациялар умум воқеа ривожида бирлашиб, катта ягона санъат пайдо қилади. Бу у кўринган саҳналарда айниқса бирдан ёнади, саҳнани яна нурлантириб юборади, Рашидов тасвирига тасвир, бадиий муқоясаларига хореографик муқоясалар қўшади.

Наргис монологи, Бамбур ҳаяжони, уларнинг хаёллари ва орзулари билан ифода қилинган бениҳоя гўзал дуэтлари хаёлингда узоқ сақланади.

Ҳа, ўзбек совет музикаси жаҳон музика санъатининг нодирлари куйлаган театр саҳнасида, юксак талабчан томошабинлар кўз ўнгида янграмоқда. Энг муҳими шундаки, спектакль халқаро воқеалар мураккаблашиб турган кунлари майдонга келди. СССР Олий Совети сессияси жаҳон халқларига ва парламентларига тинчлик ва омонликни таъкидлаб мурожаат қилган улуғ айёмда талқин топди. «Ҳинд достони» бу улуғ ва адолат чақириғига рамзан овоз берди.

Туроб ТЎЛА,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

Александр РИБНИК,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, профессор.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ЙЎЛИДА

СОФИЯ, 3 июль. (ТАСС махсус мухбири). Қардошларча ҳамкорлик, социалистик иқтисодий интеграция Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳаётининг ўзига хос хусусияти, ҳар бир давлат ва умуман бутун социалистик ҳамдўстлик социал-иқтисодий тараққиётининг қудратли омили бўлиб қолди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг бу ерда ҳукумат бошлиқлари иштирокида ўтаётган XXXV мажлиси қатнашчилари шуни қайд этиб таъкидламоқдаларки, ҳар томонлама ўзаро ҳамкорлик марксизм-ленинизм, интернационал бирдамлик, ҳуқуқий тенглик, суверенитетни ҳурмат қилиш, чинакам ўртоқларча ўзаро ёрдам принциплари асосида амалга оширилмоқда. Бу шундай мустаҳкам бир асоски, қардош мамлакатларнинг иқтисодий ва илмий-техникавий потенциали муттасил ўсиши, аҳолисининг моддий ва маданий турмуш даражаси юксалиши мана шу асосда таъминланмоқда.

Сессиянинг бу галги мажлиси социалистик ҳамдўстлик давлатлари ҳаётидаги шонли воқеалар белгиси остида ўтмоқда. Ҳукуматлар нинг бошлиқлари ўтган йилнинг якунларини чиқара туриб, бултур Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўзларининг халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планларини бажаришда тугалловчи йил бўлганлигини қайд этмоқдалар. Кўпгина мамлакатларда бўлиб ўтган коммунистик ва ишчи партияларининг съездларида навбатдаги беш йилликка ва ундан ҳам олис истиқболга мўлжалланган социал-иқтисодий ривожланишнинг асосий йўналишлари белгиланди.

Қардош мамлакатлар ўтган беш йилликда эришган иқтисодий кўрсаткичлар социалистик экономика жўшқин ривожланаётганлигидан далолат беради. Ҳосил қилинган миллий даромад ҳажми — иқтисодий ўсишнинг энг умумлашма кўрсаткичидир. Умуман Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар бўйича бу ҳажм ўтган беш йилликда 22 процент кўпайди. Капитал маблағлар ҳажми эса 17 процент ошди. Маълумки, капитал маблағлар иқтисодий қудратни оширишнинг асосидир.

Ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ва такомиллаштириш ҳамда социалистик иқтисодий интеграцияни ривожлантириш комплекс программасини амалга оширишнинг 10 йиллик тажрибасини кўздан кечирганингда тараққиётимизнинг шахдам одимлари яна ҳам яққолроқ намоён бўлади. Ана шу 10 йиллик қардош мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари ҳамжиҳатлик билан ишлаб чиққан ривожланиш йўлининг тўғрилигини ишонарли тарзда тасдиқлади.

Сессияда таъкидлаб ўтилганидек, комплекс программанинг амалга оширилиши ҳамкорликни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтариш имконини берди. Бу нарса Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ғоят муҳим халқ хўжалик проблемаларини ҳал этиш учун куч-ғайратларини бирлаштиришга, уларнинг жипслиги халқаро обрў-эътибори ошишига, уларнинг миллий экономикалари муттасил ривожланишига, уларнинг ўсиш даражасини бир бирига яқинлаштириш ва бараварлаштиришга, халқаро социалистик меҳнат тақсимотининг афзалликларидан фойдаланишга ёрдам берди.

Мажлис қатнашчилари ишлаб чиқаришни халқаро кўламда ихтисослаштириш ва кооперациялашни бундан буён ҳам планли равишда ривожлантиришни ёқлаб гапирмоқдалар. Ҳамкорлик форма ва методларини такомиллаштиришни давом эттириш, унинг самарадорлигини ошириш зарурлигига эътибор жалб қилинмоқда. Ўсишнинг экстенсив омиллари қисқариши, жаҳон хўжалик коньюнктурасининг ёмонлашуви Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларни ривожлантириш шарт-шароитларини мураккаблаштираётганлиги қайд этиб ўтилди. Шуларнинг ҳаммаси ҳар бир мамлакатнинг имкониятларидан социалистик интеграция афзалликларидан янада тўлиқ фойдаланишга қаратилган янги куч-ғайратларни талаб этади.

Бугун план фаолияти соҳасидаги ҳамкорлик бўйича Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши комитети раиси Э. Добрескунинг 1981—1985 йилларда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар халқ хўжалик планларини мувофиқлаштириш якунлари, ишларни давом эттириш мўлжалланаётган проблемалар ҳақидаги ва беш йилликка мўлжалланган кўп томонлама интеграция тадбирларининг келишиб олинган плани лойиҳаси тўғрисидаги доклади мажлис қатнашчиларига ҳавола қилинди.

Эрталабки мажлисда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади. Биз, деди у, яқин беш йилда, айрим йўналишларда эса ундан ҳам узоқ истиқболда мамлакатларни ёқилғи, энергия, хом ашё, машина ва ускуналар, бошқа товарлар билан таъминлаш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш йўллари топилганлигини мувофиқлаштиришнинг бош натижаси деб биламиз.

Келгуси даврда ёқилғи хом ашёнинг бир қанча мамлакатларда эса меҳнат ресурсларининг ҳам ўсиши қисқаришига, фойдали қазилмаларни қазиб чиқариш шароитлари мураккаблашаётганлигига қарамай биз шунга эришдик. Жаҳондаги сиёсий ва иқтисодий вазиятнинг ёмонлашганлигини ҳам ҳисобга олишга тўғри келади.

Ўртоқ Н. А. Тихонов СССР билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги интеграцияни чуқурлаштириш масалаларига батафсил тўхтаб ўтди, кооперация ва ихтисослаштиришнинг илғор технологияларини вужудга келтириш ҳамда ўзлаштиришга йўллаш зарурлиги тўғрисида гапирди. У ягона норматив техника базасини яратиш соҳасидаги ишларнинг катта аҳамиятга эга эканлигини уқтирди. Илғор стандартлардан фойдаланишга асосланган бундай база Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги мамлакатларда техника тараққиётини жадаллаштиради.

Барча турдаги ресурсларни бутун чоралар билан тежаб-тергаш ва улардан оқилона фойдаланиш вазифалари, деб таъкидлади нотиқ, ҳозирги вақтда ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда.

Нутқда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат саноати кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган турли тармоқлар соҳасидаги ҳамкорлигини ривожлантириш масалаларига катта эътибор берилди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг сессияси ўз ишини давом эттирмоқда.

В. ПЕТРУНЯ.

ҲУМАЙНИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТЕҲРОН, 3 июль. (ТАСС). Эрон революциясининг раҳбари оятилло Ҳумайни. «Эрон халқи Қўшма Штатлар билан уруш ҳолатида эканлигини унутмаслиги керак», деб айтди.

Ислом республика партияси қароргоҳида бўлиб ўтган портлаш вақтида ҳалок бўлганларнинг оила аъзолари ҳузурида Ҳумайни бугун нутқ сўзлаб, Қўшма Штатлар исломнинг асосий душмани эканлигини ва у ўз агентлари орқали Эрон революциясининг айрим раҳбарларига қарши эмас, балки Ислом Республикаси режимига қарши курашаётганлигини таъкидлади.

Оятилло Ҳумайни халқни хушёрликка, «Эронни яна Қўшма Штатлар доирасига тортишга» уринаётган Америка агентларининг кирдикорларини фош этишга ва ўз вақтида пайини қирқиб ташлашга чақирди. АҚШнинг малайлари ва бевосита агентлари тартибсизлик чиқариш, портлатиш, ўт қўйиш йўли билан Эрон халқини чўчитмоқчи бўладилар, деди у. АҚШдан, Америка империализмига қарши курашиш зарурлигидан бизни чалғитиш мақсадида улар Совет Иттифоқи тўғрисида, деган масалани кўтариб чиқдилар. Америка империализми Американинг Теҳрондаги АҚШ элчихонаси сингари жосуслик уясини революцион йўл билан босиб олишга қарши чиқди, бу ерда ўзларининг ҳоинона ишларини фош этувчи ҳужжатлар қўлга тушишидан хавфсиради.

Оятилло Ҳумайни сўзини давом эттириб бундай деди: улар ҳозирги вақтда Эрон парламенти ва ҳукуматини тугатиб, уни шаклан ислом ҳукумати бўлиб, аммо АҚШнинг талабларини бажо келтирувчи бошқа парламент ва ҳукумат билан алмаштиришга уринмоқдалар. Биз ўз мамлакатимизни Қўшма Штатларнинг малайларидан тозалашимиз керак, деб таъкидлади оятилло Ҳумайни.

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ

Вьетнам халқи 2 июль куни шонли юбилейни — Вьетнам Социалистик Республикаси эълон қилинганлигининг беш йиллигини нишонлади.

ВСРнинг ташкил этилганлиги мамлакат тарихида, Вьетнам халқининг революцион курашида янги муҳим босқич бошланганлигини билдирди. Халқнинг мамлакатни қайта бирлаштириш, мустақил, суверен, гуллаб-яшнаётган давлатни барпо этиш тўғрисидаги азалий орзуси рўёбга чиқди.

Ўтган беш йил мобайнида республика меҳнаткашлари ВКПнинг қарорларини амалга ошира бориб, социалистик қурилишда, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда талайгина муваффақиятларни қўлга киритдилар. Хитой агрессорлари 1979 йилнинг февралида ВСРга хиёнаткорона ҳужум қилган эдилар. Ана шу агрессорлар устидан қозонилган порлоқ ғалаба Вьетнамдаги социалистик тузумнинг ҳаётийлиги ва енгилмаслигининг ёрқин далили бўлди.

Тинчликсевар ташқи сиёсатни изчиллик билан ўтказиб келаётган Вьетнам Социалистик Республикаси бугунги кунда жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг Жануби-Шарқий Осиёдаги ишончли қалъаси бўлиб турибди. ВСР Осиё қитъаси ва бутун планета халқларининг тинчлик ва хавфсизлик йўлидаги курашига муҳим ҳисса қўшмоқда. ВСР Лаос Халқ Демократик Республикаси ва Кампучия Халқ Республикаси билан биргаликда бир неча марта конструктив ташқи сиёсий ташаббуслар билан майдонга чиққанлиги у Жануби-Шарқий Осиёни тинчлик, барқарорлик ва яхши қўшничилик зонасига айлантиришга астойдил интилаётганлигини тасдиқлайди. (ТАСС).

МОСКВА ЎЗБЕКИСТОН АРТИСТЛАРИНИ ОЛҚИШЛАМОҚДА

Ранг-баранг афишалар москваликларни ва пойтахт меҳмонларини Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик Катта опера ва балет театрининг санъати билан учрашувга таклиф этди. 2 июль куни мана шу коллективнинг концертлари ССР Иттифоқи Академик Большой театри саҳнасида бошланди.

Ўзбекистондан келган меҳмонларнинг спектаклларига билет топиш осон бўлмаяпти, билетлар бир неча кун олдин сотиб тамом қилинган.

Гастроль программаси тиғиз ва хилма-хилдир. Программага ўзбек миллий авторларининг асарлари: М. Ашрафийнинг «Севги ва қилич» балети, М. Ашрафий, С. Василенконинг «Бўрон» операси, Т. Жалилов ва Б. Бровциннинг «Тоҳир ва Зуҳра» опера-балети киритилган. Мамлакат турли республикалари композиторларининг асарлари ҳам томошабинлар эътиборига ҳавола қилинган. А. Петровнинг «Петр 1» операси ва «Оламнинг яратилиши» балети, Р. Шчедриннинг «Анна Каренина» ҳамда А. Меликовнинг «Севги достони» балетлари шулар жумласидандир. Ж. Пуччинининг «Флория тоска», Ж. Вердининг «Дон Карлос», П. Чайковскийнинг «Уйқудаги гўзал», Л. Минкуснинг «Дон Кихот» спектакллари намойиш қилинадиган классик асарлар жумласига киради.

ТАСС мухбири **О. Свистунова** ССР Иттифоқи Большой театрининг бош дирижёри, СССР халқ артисти Ю. Симонов билан суҳбатлашди.

— Ўзбекистондан келган артистларнинг гастроллари Большой театр саҳнасида очиладиган куни уларни табриклаш мен учун шарафли иш бўлди, деди Юрий Иванович. — Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик Катта опера ва балет театри кўп миллатли совет санъатига бебаҳо ҳисса қўшмоқда, бу театр Москвада бир неча марта ўз маҳоратини намойиш қилган. Аммо бу театр ижрочиларининг ўзига хос ёрқин маҳорати билан ҳар галги учрашув албатта кишини мафтун этиб, илҳомлантиради, қувонтиради. Зотан биз оригинал миллий асарларни ҳам, шунингдек жаҳон классикаси ҳамда замонавий балет ва опера спектаклларининг энг яхши намуналарини ҳам бир хилда муваффақиятли саҳналаштираётган шу ижодий коллективга чин қалбдан қарсак чаламиз. Шунга ишонч ҳосил қилиш қувончлики, театр кенг кўламдаги мураккаб асарларни қўйиш имкониятларига эга бўлиб, музикали саҳнада йирик ва салмоқли образларни яратишга интилмоқда. Мен бу коллективнинг ривожланишини қизиқиш ва эътибор билан кузатиб бормоқдаман. Коллективга талантли дирижёр, ўзбек профессионал музикасининг асосчиси, композитор М. Ашрафийнинг шогирди Д. Абдураҳмонова раҳбарлик қилмоқда. Унинг дирижерлик иродаси ва жўшқинлиги, ижрочиларни руҳлантира олиш ва уларнинг ижодий жонбозлигини нозик бошқара олиш маҳорати театрнинг спектаклларига алоҳида ёрқинлик ва таъсирчанлик бахш этади. Ўзбекистон артистларининг спектакллари Москванинг маданий ҳаётидаги сезиларли воқеа бўлиб қолишига аминман.

— Алишер Навоий номли театрнинг бу сафарги гастроллари М. Ашрафий, С. Василенконинг «Бўрон» операси билан бошланди, дейди РСФСР халқ артисти режиссёр Г. Анисимов. Мен илгари ҳам кўришга муваффақ бўлган бу асар талабчан Москва томошабинларининг ҳукмига янги таҳрирда ҳавола қилинди. Асар революцион воқеаларнинг қаҳрамонлигини тараннум этади. Биринчи миллий операнинг орадан қирқ йил ўтгач яна саҳнага қўйилиши қийин ва масъулиятли вазифа. Менинг фикримча, режиссёр Ф. Сафаров бу вазифани жуда соз уддалаган. У миллий бадиий анъаналарни сценографиянинг замонавий хусусиятларини тушуниш билан муваффақиятли боғлаб, «Бўрон» операсини яна ҳам ёрқин, шиддатли, жўшқин қилган. Опера солистлари постановкачи фикрини, образларнинг талқинини томошабинларга тўла-тўкис етказдилар ва муваффақиятни таъминладилар. Бунда шуни қайд этиш муҳимки, театр артистларининг уч авлодини бирлаштирган спектакль ўзининг санъатдаги ҳаётини эндигина бошлаётган кўпгина кишилар учун муваффақиятли ижодий дебют бўлди.

Зўр муваффақият билан ўтган «Бўрон» спектаклида СССР маданият министрининг биринчи ўринбосари Ю. Барабаш, пойтахтнинг таниқли санъат усталари ҳозир бўлдилар.

* * *

— Ҳар йили қардош республикаларнинг санъаткор коллективлари Москвага ижодий ҳисобот билан келишади, деди москвалик инженер В. П. Гришин штатсиз мухбиримиз **В. Недзвецкая** билан суҳбатда. — Ана шундай декадалардан бирида мен ўзбек ижрочилари билан танишган эдим. Бу йилги мавсумда эса серкуёш Ўзбекистон санъати билан яхшироқ танишишга қарор қилдим. Балетни кўпроқ ёқтиришимга қарамай, мен композитор М. Ашрафийнинг «Бўрон» операсини зўр қизиқиш билан томоша қилдим. Ростини айтганда асосига Шарқ музикаси олинган ўзбек операсини биринчи бор эшитишим. Опера сўзларини яхши тушунмасам ҳам унинг зўр маҳорат билан ижро этилганлиги мени лол қолдирди. Айниқса СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Г. Измайлова саҳналаштирган рақслар операга жозиба бахш этган.

Опера санъати бизни ҳамиша қизиқтириб келади, дейишади суриялик меҳмонлар Н. Камол ва Ф. Хуайхес опера томошасидан сўнг қилинган суҳбатда: биз турли мамлакатларнинг кўпгина театрларида бўлганмиз. Итальян, француз, араб тилларида опера тинглаганмиз. Лекин ўзбек тилида биринчи бор эшитишимиз. Шунга қарамай, ўзбек миллий операси — «Бўрон» бутун дунёга машҳур ССР Иттифоқининг Большой театри саҳнасида алоҳида жозиба билан янграли. «Бўрон» операсида тасвирланган воқеалар бизнинг руҳимизга яқин. Мустақилликка эришган Сурия халқи бундай мустақилликнинг қадрини яхши билади. СССР халқ артисти С. Қобулова ижросидаги Зебинисо образи бизга айниқса ёқди. Бундай вафодор, мард ва жафокаш аёллар ер юзидаги ҳамма халқлар орасида бор. «Бўрон» операсининг музикаси миллийлиги билан ажралиб туришини алоҳида таъкидлашни истардик.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

ЭЪТИРОФ

Янги тузум — социалистик жамиятнинг илк пойдевори яратилиб, мамлакатимиз халқ хўжалиги дастлабки қадамлар қўяётган чоғда доҳиймиз В. И. Ленин бундай деган эди: «Ихтирочилик ҳунармандчилик эмас, хизмат вазифаси ҳам эмас, балки инсоннинг олий даражадаги ижодий фаолиятидир».

Халқ хўжалигининг барча соҳаларида меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, тежамкорлик фазилатини шакллантириш муҳим аҳамиятга эга. Шу боисдан рационализатор ва ихтирочилик ҳаракати кейинги пайтларда янада кенг тус олмоқда.

«Республика ихтирочи ва рационализаторларининг ўнинчи беш йилликдаги муваффақиятлари» деб аталган кўргазма кўпчиликнинг диққат-эътиборини тортмоқда. Стендларга қўйилган кўплаб диаграммалар, фотосуратлар ва бошқа ҳужжатлар Ўзбекистон ихтирочилари ва рационализаторлари эришган зафарлар ҳақида ҳикоя қилади.

«Илмий кашфиётлар ва ихтироларни жорий этиш бугунги кунда ҳал қилувчи, энг ўткир соҳадир. Илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ишларини иқтисодий ва ташкилий жиҳатдан ишлаб чиқариш билан маҳкамроқ боғлаш керак» — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXVI съезди минбаридан туриб айтган ана шу сўзлари кўргазма мавзуни белгилаб беради.

Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ихтирочи ва рационализаторларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитларни яратиб бермоқда, уларни маънавий ва моддий рағбатлантириб турибди.

Кўргазмадан ўрин олган ҳар бир экспозиция олам-олам мазмунни билдиради. Улардаги рақамлар кишини қувонтиради, янги зафарларга чорлайди. Забардаст тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар давридаги ишлар таққослаб кўрсатилади. Тўққизинчи беш йилликда 53 мингдан зиёд автор 1000 дан ортиқ ихтирочилик, 208 минг 410 рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этди. Ўнинчи беш йилликда бу рақамлар қуйидагича бўлди: 61 минг 255 автор, 2832 ихтирочилик таклифи, 242 минг 579 рационализаторлик таклифи. Иккала беш йилликда олинган иқтисодий фойда бир неча миллион сўмни ташкил этди. Энергетика, геология, металлургия ва химия соҳаларида эришилган зафарлар диққатга сазовор.

В. И. Ленин номли Олмалиқ кон металлургия комбинатида бу борада анча ишлар қилинди. Ишлаб чиқаришга жорий этилган 4869 ихтирочилик ва рационализаторлик таклифидан 14 миллиондан кўп иқтисодий самара кўрилди.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналари ҳам кўргазмага ўзларининг кўпгина экспонатларини қўйишган. Бу бўлимга Тошкент тўқимачилик комбинатида тайёрланган газламалар, шунингдек Маҳаллий саноат министрлиги корхоналари ишчи-хизматчилари яратган янги нусхадаги маҳсулотлар, пойабзал ва турли хил кийим-кечаклар ҳам намойиш этиляпти.

Кейинги йилларда республикамизнинг қишлоқ хўжалиги айниқса, сез суръатлар билан ўсди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, пахтанинг янги навларини яратиш борасида анча ишлар амалга оширилди. Ғўзанинг «АН-402» ва бошқа навлари деҳқонларнинг муносиб баҳосига сазовор бўлди. ХНП—1,8 пахта териш машинаси, ингичка толали пахта терадиган ХВН-1,2-А машинаси яратилди. Умуман пахтачилик соҳасида 3201 рационализаторлик ва ихтирочилик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилиб, 207 минг 162.8 сўм иқтисодий самара олинди.

Кўргазмага ловиянинг «Олтин», соянинг «Узбекская-2», шолининг «Узбекский-5», «Авангард», помидорнинг «Восток-36», «Октябрь» деб аталган янги навлари қўйилган.

Озиқ-овқат саноатида ҳам кўпгина янгиликлар жорий этилди. Жумладан, «Райҳон» «Пепси-кола» ичимликларини тайёрлаш йўлга қўйилди, кенг истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқариш жорий этилди.

Кўргазма билан танишаётганлар чиндан ҳам ихтирочи ва рационализаторларнинг меҳнати ва изланишларини эътироф этишмоқда.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ, Ҳ. СУЛТОНОВ.

Суратда: кўргазма залида. Ф. Шарафутдинов фотоси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ КЛИНИКАЛАРИ МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ

1981—82 ўқув йилига

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

кундузги бўлимга: умумий профилдаги медицина ҳамшираси, акушерка;

кечки бўлимга: умумий профилдаги медицина ҳамшираси.

Билим юртига 30 ёшгача бўлган ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Қуйидаги ихтисосликлар бўйича кундузги бўлимда ўқиш муддати: медицина ҳамшираси — 1 йилу 10 ой, акушерка — 2 йилу 6 ой.

Кечки бўлимда ўқиш муддати — умумий профилдаги медицина ҳамшираси — 2 йилу 7 ой.

КИРУВЧИЛАР: химиядан (оғзаки), рус тили ва адабиётдан (иншо) имтиҳон топширадилар. Ўрта мактабда миллий ўрта мактаб программаси ҳажмида рус тилини ўқиган бўлса, иншо ўрнига рус тилида диктант ёзадилар.

Кирувчилар директор номига ариза, ўрта маълумот тўғрисидаги гувоҳнома (асли), 4 та фотосурат (3х4 см.), медицина справкаси (286-форма), кадрлар бўлими бошлиғи ёки муассаса раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлайдиганлар учун) топширадилар.

Аризалар — кундузги бўлимга 14 августгача, кечки бўлимга 15 ноябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — кундузги бўлимда — 1 августдан 21 августгача, кечки бўлимда — 1 июлдан 20 ноябргача.

Ўқувчилар сафига ёзиш — кундузги бўлимда — 22 августдан 24 августгача, кечки бўлимда — 21 ноябрдан 24 ноябргача.

Билим юртига кирганлар умумий асосларда стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртига қабул қилинганлар Тошкент Давлат медицина институти клиникаларида касалларга қаровчи кичик медицина ҳамширалари сифатида ишлайдилар.

Адрес: Тошкент шаҳри, медицина шаҳарчаси, 6-ётоқхона (10«э», 28«э», 34«э»-автобуслар ва 15 трамвайнинг «Медгородок» бекати).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги

ТОШКЕНТ ТАЯНЧ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

1981—82 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ БЎЛИМЛАРГА

агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш ва ер тузиш мутахассисликлари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга 30 ёшгача, тўлиқсиз ўрта ва тўлиқ ўрта маълумотли, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 3 ярим йил ва 2 ярим йил.

Тўлиқсиз ўрта мактабни аъло баҳолар билан тамомлаган ва тўлиқ ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан тамомлаганлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Колхоз ва совхозларнинг йўлланмаси билан келганлар, 2 йил иш стажига эга бўлган ва танлаган касбида ишлаётганлар, Совет Армияси сафидан қайтиб келганлар имтиёзлардан фойдаланадилар.

Техникум қошидаги «агроном ташкилотчи» мутахассислигини тайёрловчи махсус бўлимга колхоз, совхоз йўлланмаси билан шу мутахассислик бўйича камида 3 йил ишлаган, 35 ёшдан ошмаган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — ўрта маълумотлилар учун 2 йил.

Техникумга қабул қилинганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Техникумда спорт комплекси мавжуд бўлиб спортнинг бир неча тури бўйича секциялар ишлайди.

Танланган мутахассислик кўрсатилган ариза директор номига ёзилади ва қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асли), медицина справкаси (286-форма), учта фотосурат (3х4.).

Туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт) ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Аризалар тўлиқсиз ўрта маълумотлилардан 31 июлгача, ўрта маълумотлилардан 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

ТЎЛИҚСИЗ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР: ўзбек ёки рус тилидан (диктант), математика (оғзаки). Ер тузиш бўлимига кирувчи ўрта маълумотлилар ўзбек тили ёки рус тили (иншо), математика (оғзаки), агрономия, ўсимликларни ҳимоя қилиш бўлимларига кирувчилар ўзбек тили ёки рус тили (иншо), химия (оғзаки)дан имтиҳон топширадилар.

Техникумни тамомлаганлар танланган асосий касбидан ташқари қўшимча тракторчи, пахта териш машинасининг ҳайдовчиси, ҳаваскор шофёрлик ҳунарларини ҳам ўрганадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин район, Назарбек қишлоғи. Тошкент қишлоқ хўжалик техникуми (53, 64, 79, 83-автобусларнинг «Бирлик», 8-трамвайнинг «Бешқайрағоч» бекатлари).

АХБОРОТ

КИЧКИНТОЙЛАР ХУРСАНД

Фарғона область Киров районидаги «Москва» колхозида 180 ўринли боғча биноси қад кўтарди. Унга 250 минг сўм сарфланди. Куни-кеча бу болалар масканининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Райондаги 95-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна бинокорлари бунёд этган бу боғчада болаларнинг қувноқ кулгилари ва шодон қўшиқлари янграмоқда. Айни пайтда колхоздаги 5 марказий, 24 мавсумий болалар боғча-яслиларида ҳам колхозчиларнинг 750 дан ортиқ фарзанди камол топмоқда.

У. ҚУРБОНОВ.

БОЛАЛАР АРДОҒИМИЗДА

Далаларимизда меҳнат жабҳаси айни қизиган долзарб кунларда хотин-қизлар катта куч. Болаларидан кўнгли тўқ она ишда намуна кўрсатиб, фаол меҳнат қилади. «Нанай» совхози маъмурияти шуни кўзда тутган ҳолда кичкинтойларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатди. Совхознинг замонавий услубда қурилган икки қаватли маъмурий биноси Ниҳол номли болалар боғчаси ихтиёрига берилди. Натижада болалар боғчаси Янгиқўрғон районида биринчи бўлиб болалар комбинатига айлантирилди. Ҳозир унда совхоз меҳнаткашларининг 200 дан ортиқ фарзанди тарбия топмоқда. Совхозда 140 ўринли янги болалар боғчаси биноси қурилиши ҳам жадал суръатда олиб борилмоқда. Шунингдек, райондаги Фрунзе номли боғдорчилик совхозининг Оқ том ва Қизилёзи участкаларида ҳам ҳар бири 60 ўринли янги болалар боғчалари қуриб ишга туширилди.

М. ЭСОНБОЕВ.

ЙЎЛИМИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН!

Шу йил 1 январдан эътиборан мамлакатимизда хўжалик ва касаба союз органларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш юзасидан фаолиятини янада жонлантириш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ишига кенг жамоатчиликни жалб этиш мақсадида Бутуниттифоқ кўриги давом этмоқда. Кўрикда республикамиз шаҳарлари ҳам фаол иштирок этишяпти. Хўжалик ташкилотлари, касаба союзлари маҳаллий органлари ва кенг жамоатчилик республикамиздаги кўпгина шаҳарларда кўча ва йўлларда транспорт қатновининг бехатар бўлиши учун катта иш қилмоқдалар.

Лекин Ўзбекистон ССРда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш юзасидан Бутуниттифоқ кўригини ўтказиш бўйича республика ташкилот комитетининг навбатдаги мажлисида таъкидланганидек, бу борада баъзи жойларда ҳали ҳам аҳвол ночорлигича қолмоқда. Мажлисда, хусусан Урганч ва Гулистон шаҳарларида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга қаратилган таъсирчан тадбирлар амалга оширилмаётгани оқибатида йўл-транспорт ҳодисалари кескин камаймаётгани кўрсатиб ўтилди.

Ташкилот комитети мажлисида республика автокорхоналарида ҳайдовчиларни рейсга чиқишдан олдин медицина кўригидан ўтказиш ишларини такомиллаштириш ҳамда автомотоҳаваскорларнинг кўрикда иштироки ҳақидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

СПОРТ

СПАРТАКИАДА:

ЎРИНБОСАРЛАР КЎРИГИ

Бўлажак олимпиадачилар кўриги — мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XVI Спартакиадаси байроғи кўтарилишига саноқли кунлар қолди. 6,5 мингдан зиёд ёш спортчи Литванинг Вильнюс, Каунас, Клайпеда ва Тракай шаҳарларида Спартакиада чемпиони бўлиш учун куч синашишга шай бўлиб турибди. Мусобақалар спортнинг 22 тури бўйича ўтказилади. Мактаб ўқувчиларининг катта кўригига республикамиз спортчилари ҳам пухта ҳозирлик кўрдилар. Маълумки, республика терма командаси Тошкентда ўтказилган XV Спартакиадада фахрли учинчи ўринни эгаллаган эди. Спортчиларимизнинг бу йилги мақсади ана шу ютуқни такрорлашдир. Спартакиадага Ўзбекистондан 446 йигит-қиз йўл олган. Дастлабки мусобақалар эса Вильнюс шаҳрида бошланди. Баскетбол бўйича ўтказилган учрашувда қизларимиз Грузия командасини 61:54 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Ўсмирларимиз эса Қозоғистон баскетболчилари билан учрашиб (67:78), имкониятни бой беришди.

ВЕЛОПОЙГА:

ОЛИМПИАДАЧИНИНГ ЮТУҒИ

Таллин шаҳридаги «Калев» кўнгилли спорт жамияти велодромида СССР чемпионати ўтказилди. 1000 метрга жуфт бўлиб баҳслашувда Москва Олимпиадасининг кумуш медали совриндори А. Панфилов ҳамроҳи С. Копилов билан маррагача 2 минут 09,738 секунд вақт сарфлаб, чемпион номига сазовор бўлди.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

◆ **ФУТБОЛ.** Биринчи лига коллективлари мамлакат чемпионатининг 20-тур ўйинларини ўтказишди. Кетма-кет мағлубиятга учраб мухлисларни ранжитаётган Жиззахнинг «Бўстон» командаси футболчилари бу сафар «Прикарпатье» коллективини қабул қилиб (2:0), муваффақият қозондилар ва очколарини 13 тага етказиб олдилар.

◆ **ЧИМ ХОККЕЙ:** Москвада «Андижанка» қизлари пойтахт жисмоний тарбия институти студентлари билан учрашиб (3:3) очколарни 9 тага етказишди. Эркаклар командалари ўртасида эса «Андижанец» коллективи мавқеини тобора мустаҳкамламоқда. Андижонлик хоккейчилар ҳозир 21 очко билан учинчи ўринни эгаллаб туришибди. Ленинскнинг «Старт» ва Самарқанднинг «Спартак» коллективлари 16 тадан очко билан 5—6 ўринларда боришмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.45 — Киножурнал. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Кинопрограмма. 15.00 — Театримизда нима гап? 15.15 — Спектакль. 16.30 — Бугун — Денгиз ва дарё флоти ходимлари куни. 16.50 — Хатларингиз асосида. 17.40 — Бугун — Денгиз ва дарё флоти ходимлари куни. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.30 — Бокс. Халқаро турнир. Ярим финал. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол шарҳи. 22.35 — Таниш оҳанглар. 23.20 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Рақс оламида. 11.15 — Ўзбекистон спорти. 11.55 — Қовоқвой ва Чаноқвой. Спектакль. 13.15 — Ёз кунларидан бирида. Бадиий фильм. 14.20 — Телетеатр почтаси. 15.20 — Реклама. 18.20 — Мультфильмлар. 18.30 — Фонарик. 19.00 — Бугун — Денгиз ва дарё флоти ходимлари куни. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телеминиатюралар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Рақс гулдастаси. 21.30 — Время. 22.05 — И. Жалилов куйлайди. 22.45 — Қулфсиз эшик. Бадиий фильм.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

6 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Верийск кварталининг оҳанглари. Бадиий фильм. 11.40 — Ҳужжатли фильмлар. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — СССР билан КХДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Шартнома имзоланганлигининг 20 йиллигига. Кинопрограмма. 15.50 — Ф. Шуберт. Сибемоль мажор фортепьяно триоси. 16.25 — Телестадион. 17.00 — Москва шаҳар 3-болалар музика мактаби тарбияланувчиларининг чиқиши. 17.15 — Сиз яратган боғ. 17.45 — Ёшлар адреслари. 18.45 — Телевизион музикали фильм. 18.50 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.20 — Юность. 19.45 — Пазухиннинг ўлими. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Бокс. Халқаро турнир. Финал. Гаванадан олиб кўрсатилади. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Фильм-концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

17.50 — Мультфильмлар. 18.30 — Ёш куч. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Бугун партиянинг иши. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.15 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.45 — Бугун оламда нима гап?

II

18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — Ҳужжатли фильмлар. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 20.50 — Математика.

РАДИО

5 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Таниқли ижрочилар концерти. 9.15 — Табассум. 11.30 — Концерт. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Гўшт ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервлари. 13.30 — Социалистик мусобақа ғолиблари, сизлар учун. 14.00 — Мўл ғалла ҳосили учун. 15.40 — Свамандар. Спектакль. 17.20 — Халқ қўшиқлари гулдастаси. 18.15 — Спорт программаси. 19.25 — Куйлардан қўшиқларга. 20.15 — Шодлик. 21.00 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 21.10 — Денгиз ва дарё флоти ходимлари учун концерт. 22.30 — Лирик программа. 23.15 — Дам олиш концерти.

6 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — Социалистик турмуш тарзи. 9.35 — Ўзбекистон — қўшиғим менинг. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10. — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Олимлар — чорвадорларга. 14.00 — Ғўзани суғоришга алоҳида эътибор берайлик. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Дуторда Б. Раҳимжонов чалади. 20.50 — Шу куннинг муҳим сиёсий воқеалари. 21.00 — Х. Султонов: «Саодат соҳили». Повестдан парча. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 23.30. — Дам олиш концерти.

АНГРЕН ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1981—82 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАНЛАРДАН ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ЎҚИТУВЧИСИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги имтиҳонларни топширадилар: 8 синф ҳажмида маълумотлилар — ихтисосликдан, енгил атлетика, спорт гимнастикаси, математика (оғзаки), рус тили (диктант) — рус группаси учун; ўзбек тили (диктант) — ўзбек группаси учун; ўрта маълумотлилар: ихтисосликдан, енгил атлетика, спорт гимнастикаси, СССР тарихи (оғзаки), рус тили ва адабиёти (иншо) — рус группаси учун; ўзбек тили ва адабиёти (иншо) — ўзбек группаси учун.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: педагогика билим юрти директори номига ягона формада ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), 286-формадаги медицина справкаси (турар жойлари бўйича даволаш-профилактика муассасаси томонидан тасдиқланган), 3х4 см. ҳажмдаги 4 та фотосурат, ГТО гувоҳномаси.

ҲУЖЖАТЛАР 1 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ — 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Паспорт, ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Ангрен шаҳри, Димитров кўчаси, 17-уй. Телефонлар: 55-33, 40-78.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

— ГДР Давлат цирки — «Буш-81» гастроллари.

Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлигининг раҳбар ходимлари, партия ва касаба союз комитетлари Бухоро ўрмон хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори М. М. Мираковга рафиқаси

Хосият Нурмуҳамедовна МИРАКОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-28, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 07237. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 155. 5